

**รวมกฎหมายและระเบียบของศาลรัฐธรรมนูญ
และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับ
การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)**

**กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานงานคดี
สำนักมาตรฐานคดีรัฐธรรมนูญ**

สิงหาคม 2568

รวมกฎหมายและระเบียบของศาลรัฐธรรมนูญ
และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี
ของศาลรัฐธรรมนูญ
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

จัดทำโดย
กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานงานคดี
สำนักมาตรฐานคดีรัฐธรรมนูญ
สิงหาคม 2568

ออกแบบปกและเรียบเรียงโดย

นายคณิศร คณากรณ์

ตำแหน่ง นิติกร

สำนักมาตรฐานคดีรัฐธรรมนูญ

คำนำ

หนังสือ “รวมกฎหมายและระเบียบของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ” เล่มนี้ได้รวบรวมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน ในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ ตลอดจนกฎหมายลำดับรอง อันได้แก่ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานสนับสนุน คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพแก่การปฏิบัติงานด้านคดีมากยิ่งขึ้น

ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ ได้มีการเพิ่มเติมประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยาน ซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ และมีการปรับแก้ ข้อความในเชิงอรรถของกฎหมายลำดับรอง (ฉบับ Update ล่าสุด) เพียงเล็กน้อย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ เล่มนี้จะยังคงประโยชน์แก่งานด้านคดีและผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานงานคดี
สำนักมาตรฐานคดีรัฐธรรมนูญ
สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
กฎหมายและระเบียบของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ	1
1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	
▣ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	3
1.1 ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ	
▣ ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2562	37
▣ ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564	103
1.2 ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ	
▣ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในที่ทำการศาล พ.ศ. 2562	109
▣ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิด อำนาจศาล พ.ศ. 2562	121
▣ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2563	147
1.3 ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ	
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562	155
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563	159
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับ Update)	163
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการ ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2563	167
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ที่ทำการของศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2565	171
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุม ทางจอภาพ พ.ศ. 2566	175
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุม ทางจอภาพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568	181
▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุม ทางจอภาพ (ฉบับ Update ล่าสุด)	185

1.4 ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

▣ ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือ เอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2563 ▣ ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือ เอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 28 มีนาคม 2566 ▣ ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือ เอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 ▣ ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือ เอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับ Update ล่าสุด) ▣ ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำนวนคดี พ.ศ. 2564 ▣ ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. 2567	191 197 201 205 211 219

2. พระราชบัญญัติ

▣ พระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2565 ▣ ประกาศศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2566	225 233

กฎหมายและระเบียบของศาลรัฐธรรมนูญ
และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี
ของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาความต่อเนื่องของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง ให้งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ตุลาการ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณานับตั้งแต่ที่ได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องที่ยื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ร้องหรือผู้ถูกร้อง และให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเสนอคดีต่อศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นไม่ว่าจะเสนอโดยคำร้องหรือโดยหนังสือ

“ผู้ถูกร้อง” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องหรือผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามหนังสือที่ยื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงาน คณะบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดี

“กระบวนพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณี หรือโดยศาล หรือตามคำสั่งศาลไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่น ๆ การพิจารณาคดี และการลงมติตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น

“การพิจารณาคดี” หมายความว่า การดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ รวมถึงการไต่สวน การประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย หรือการนั่งพิจารณา

“การนั่งพิจารณา” หมายความว่า การที่ศาลออกนั่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยผู้กรณีมีสิทธิมาอยู่ต่อหน้าศาล

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดไว้เป็นการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใดอันมิใช่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้ศาลหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ ศาลหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนด ระเบียบ และประกาศของศาล เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศของศาล ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ศาล

มาตรา ๗ ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย

(๒) คดีเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ

(๓) คดีเกี่ยวกับการร้องขอให้เลิกการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) คดีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

(๕) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

(๖) คดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

(๗) คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๘) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

(๙) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของความเป็นรัฐมนตรี

(๑๐) คดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

(๑๑) คดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

(๑๒) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

(๑๓) คดีอื่นที่รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาล

หมวด ๒

องค์ประกอบของศาล

มาตรา ๘ ศาลประกอบด้วยตุลาการจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสภารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน

ในกรณีไม่อาจเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตาม (๑) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก็ได้

การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหาแล้วแต่กรณี ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการสรรหาจะประกาศลดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองลงก็ได้ แต่จะลดลงเหลือน้อยกว่าสองปีมิได้

มาตรา ๙ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘ แล้ว ตุลาการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีแต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๑๐ ตุลาการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ หรือสื่อมวลชนใด ๆ

- (๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๘) อยู่ในระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง
- (๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย
- (๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือ สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับ การคัดเลือกหรือสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ กรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา ๘

(๓) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้องค์กรอิสระดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้น แต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจาก บุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของศาล และผู้จะได้รับการคัดเลือก เป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้

ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับ การคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของกรรมการองค์การอิสระ ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (๔) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ในกรณีที่ไม่ได้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มิได้ครบ ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการ สรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหา ตุลาการใหม่ แต่ไม่รวมการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๒ วรรคหก วรรคเก้า และ วรรคสิบ และมาตรา ๑๓ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหา ในคณะกรรมการสรรหาสำหรับองค์การอิสระในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๒ ในการสรรหาตุลาการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้ บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็น ตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจาก การประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไป ได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการ สัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาล หรือวิธีการอื่นใด ที่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วยโดยอนุโลม

ในการสรรหาหรือคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย และให้กรรมการสรรหาแต่ละคน บันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่หรือวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่งแล้วแต่กรณี ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวน ให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

ภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงานตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย

เมื่อคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดสรรหาหรือคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังวุฒิสภา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบแล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามีเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณี

ที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้นต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งตุลาการ ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัยให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาให้ศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้วินิจฉัยภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินการใดที่คณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการไปแล้วก่อนมีคำวินิจฉัย

มาตรา ๑๕ ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายทุกประการ”

มาตรา ๑๗ ตุลาการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ตุลาการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตุลาการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

(๕) ศาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพราะเหตุฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการ

(๖) ต้องคำพิพากษาศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ประธานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งลาออกจากตำแหน่งให้พ้นจากตำแหน่งตุลาการด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๓) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ตุลาการเลือกตุลาการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๙ เมื่อตุลาการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่ตุลาการครบวาระ แต่ถ้าตุลาการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีการแต่งตั้งตุลาการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ตุลาการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีตุลาการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคนจะนั่งพิจารณาหรือทำคำวินิจฉัยมิได้ ในกรณีเช่นนั้นหากมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของประเทศ ให้ศาลร้องขอต่อประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๑ เพื่อให้มีตุลาการครบเจ็ดคน

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ตุลาการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง และมีตุลาการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคนให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลาการทำหน้าที่เป็นตุลาการเป็นการชั่วคราวให้ครบตามจำนวนที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่แต่ไม่เกินเก้าคน โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะตุลาการได้จนกว่าตุลาการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน ในการแต่งตั้งดังกล่าวให้คำนึงถึงองค์ประกอบตามมาตรา ๘ ด้วย

มาตรา ๒๒ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ (๑) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมาก กรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มาตรา ๒๓ การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรมปราศจากอคติทั้งปวง มีความกล้าหาญ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา การเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ ที่จัดในเวลาราชการทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มเวลา เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่ศาลเป็นผู้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับตุลาการ

มาตรา ๒๔ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของตุลาการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมสำหรับการประชุมในฐานะกรรมการ เป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ให้ตุลาการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของตุลาการ

มาตรา ๒๕ ตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปีมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงิน ซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้น ให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๒๔ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกได้แก่ คู่สมรสและทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ตุลาการเป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การพิจารณา

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๒๗ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีในการนำเสนอพยานหลักฐานหลักแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น

การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดของศาล

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้หน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานสอบสวน ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

มาตรา ๒๘ นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดของศาลเกี่ยวกับการพิจารณาคดีได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่ข้อกำหนดของศาลดังกล่าวต้องไม่สร้างขั้นตอนหรือก่อให้เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น

มาตรา ๒๙ การพิจารณาคดีจะต้องกระทำ ณ ที่ทำการศาลในวันที่ศาลเปิดทำการและตามเวลาทำงานที่ศาลได้กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาล แต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเป็นการจำเป็น ศาลจะมีคำสั่งกำหนดการพิจารณาคดี ณ สถานที่อื่น หรือในวัน หรือเวลาใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๓๐ การนับระยะเวลาที่มีวันเริ่มต้นและวันสุดท้าย ให้นับวันถัดไปเป็นวันเริ่มต้น และถ้าวันสุดท้ายของระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการหรือวันหยุดทำการของศาล ให้นับวันทำการถัดไปเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา

มาตรา ๓๑ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือในข้อกำหนดของศาล หรือตามที่ศาลกำหนดเมื่อศาลเห็นสมควร หรือเมื่อคู่กรณีร้องขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เว้นแต่รัฐธรรมนูญจะกำหนดระยะเวลาไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๓๒ ตุลาการอาจถูกคัดค้านได้ในเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เคยเป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการในศาลอื่นหรือเคยเป็นอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเคยพิจารณาวินิจฉัยในคดีหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ขอให้วินิจฉัยนั้นมาก่อน

(๒) เป็นหรือเคยเป็นสามีหรือภริยา หรือญาติของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติทางการสมรส นับได้เพียงสองชั้น

(๓) เคยให้ถ้อยคำหรือให้ความเห็นในฐานะพยานโดยที่ารู้เห็นเหตุการณ์ในคดีในศาลอื่น ซึ่งพิจารณาวินิจฉัยประเด็นที่เกี่ยวกับคดีที่ขอให้วินิจฉัยนั้นมาก่อน

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาก่อน

(๕) มีหรือเคยมีคดีที่ตุลาการนั้นเอง สามी ภริยา หรือญาติสืบสายโลหิตตรงขึ้นไปหรือลงมา ของตุลาการนั้นฝ่ายหนึ่ง พินาศกับคู่กรณี สามी ภริยา หรือญาติสืบสายโลหิตตรงขึ้นไปหรือลงมา ของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ตุลาการมีส่วนได้เสียหรือมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ ตุลาการอาจถูกคัดค้านด้วยเหตุอันมีสภาพร้ายแรงซึ่งอาจทำให้การพิจารณาหรือวินิจฉัยเสียความยุติธรรมไป

มาตรา ๓๔ ตุลาการจะขอถอนตัวจากการพิจารณาคดีหรือการทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่งคดีไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุที่อาจถูกคัดค้านตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓

เมื่อมีการขอถอนตัวตามวรรคหนึ่งและศาลอนุญาตแล้ว ให้ตุลาการซึ่งขอถอนตัวงดการปฏิบัติหน้าที่ในคดีนั้น

มาตรา ๓๕ เมื่อมีเหตุที่ตุลาการอาจถูกคัดค้านได้ตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยกข้อคัดค้านขึ้นอ้างโดยทำเป็นคำร้องคัดค้านยื่นต่อศาลได้ก่อนมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งชี้ขาดแต่อย่างช้าต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันที่ทราบเหตุคัดค้านนั้น

เมื่อมีการยื่นคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลชี้ขาดในเรื่องที่คัดค้านนั้นโดยเร็ว

มาตรา ๓๖ การยื่นคำร้องคัดค้านตุลาการตามมาตรา ๓๕ ต้องระบุเหตุที่จะคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง

การคัดค้านตุลาการที่พิจารณาวินิจฉัยในเรื่องใดมากกว่าหนึ่งคน ให้คู่กรณีจัดทำเป็นคำร้องแยกเป็นตุลาการแต่ละราย

มาตรา ๓๗ เมื่อมีการขอถอนตัวตามมาตรา ๓๔ หรือยื่นคำร้องคัดค้านตามมาตรา ๓๕ ให้ศาลประชุมปรึกษาหารือเพื่อพิจารณาเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านนั้น โดยตุลาการซึ่งขอถอนตัวหรือถูกคัดค้านจะร่วมพิจารณาหรือออกเสียงลงคะแนนชี้ขาดคำขอถอนตัวหรือคำร้องที่คัดค้านตนเองมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในการพิจารณาเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านตุลาการ ให้ศาลฟังคำชี้แจงของตุลาการที่ขอถอนตัวหรือถูกคัดค้านประกอบด้วย

การชี้ขาดเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านตามวรรคหนึ่งให้ถือตามคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ผู้ทำหน้าที่ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการลงมติตามวรรคสาม ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

เมื่อศาลพิจารณาวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยให้ตุลาการที่ขอถอนตัวหรือถูกคัดค้านและคู่กรณีทราบ

การพิจารณาที่ได้ดำเนินไปก่อนที่ศาลมีคำสั่งชี้ขาดย่อมสมบูรณ์ไม่เสียไปเพราะเหตุที่ศาลมีคำสั่งชี้ขาดให้ถอนตัวหรืออนุญาตตามคำคัดค้าน เว้นแต่ศาลจะได้กำหนดไว้ในคำสั่งเป็นอย่างอื่น

เมื่อมีการชี้ขาดเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านแล้ว มีตุลาการเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ศาลร้องขอต่อประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๑ แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ตุลาการเฉพาะคดีนั้นให้ครบเจ็ดคน

มาตรา ๓๘ ศาลมีอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยของการพิจารณาคดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เข้ามาหรือจะเข้ามาในที่ทำการศาล หรือบริเวณที่ทำการศาล หรือเข้าฟังการไต่สวนของศาล หรือในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาจมีคำสั่งให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เพื่อให้การพิจารณาคดีดำเนินไปโดยสงบเรียบร้อย และรวดเร็ว

ศาลมีอำนาจออกข้อกำหนดของศาลเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

การวินิจฉัยคำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมีได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

มาตรา ๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของศาลหรือคำสั่งศาลตามมาตรา ๓๘ ให้ถือเป็นการละเมิดอำนาจศาล และให้ศาลมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตักเตือน โดยจะมีคำตำหนิเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยหรือไม่ก็ได้

(๒) ไล่ออกจากบริเวณศาล

(๓) ลงโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาเท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี

การสั่งลงโทษตาม (๓) ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลตาม (๓) ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๐ การจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลให้เป็นไปตามประกาศของศาล

ส่วนที่ ๒

การยื่นคำร้องและการยื่นหนังสือ

ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๔๑ ผู้ที่จะขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ จะต้องเป็นบุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น

การขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ ให้กระทำเป็นคำร้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล เว้นแต่การขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีในกรณีดังต่อไปนี้ ให้จัดทำเป็นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

(๑) ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ หรือนายกรัฐมนตรีขอให้ศาลพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย

(๒) ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ขอให้ศาลพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

(๓) ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาขอให้ศาลพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชกำหนด

(๔) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ

(๕) ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

(๖) ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

(๗) คณะรัฐมนตรีขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

(๘) ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกแห่งสถานนั้น ๆ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

(๙) การขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๗ (๑๓) ที่ข้อกำหนดของศาลกำหนดให้ทำเป็นหนังสือ

การดำเนินการตาม (๒) ให้ส่งความเห็นหรือคำโต้แย้งของคู่ความพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง หรือกรมพระธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อส่งให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๔๒ คำร้องต้องทำเป็นหนังสือใช้ถ้อยคำสุภาพ มีรายการครบถ้วนตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง

(๒) เรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง

(๓) มาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง

(๔) คำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไรพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คู่กรณีจัดทำสำเนายื่นต่อศาลตามจำนวนที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลด้วย

คำร้องใดมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องนั้นให้ถูกต้อง

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ผู้ร้องจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบฉันทะให้ทนายความหรือบุคคลอื่นยื่นคำร้องหรือดำเนินคดีแทนผู้ร้องได้ ผู้รับมอบฉันทะต้องบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทนผู้มอบฉันทะได้

มาตรา ๔๓ หนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ให้ทำเป็นหนังสือราชการโดยอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดแห่งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ความประสงค์ที่จะให้ศาลดำเนินการ และมาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๔ การยื่นขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๒) ต้องเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจที่เกิดขึ้นแล้ว โดยในกรณีที่ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับหน่วยงานใด ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้มีสิทธิยื่นหนังสือต่อศาลขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่ปัญหาโต้แย้งระหว่างหน่วยงาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยื่นหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๔๕ บุคคลหรือชุมชนซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการทำหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควร ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๔) ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลหรือชุมชนนั้นได้ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้ตนหรือชุมชนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลหรือชุมชนได้โต้แย้งการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการดังกล่าวเป็นหนังสือต่อหน่วยงานนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือวันที่ได้รับแจ้งหรือถือว่าได้รับแจ้ง และ

(๒) บุคคลหรือชุมชนตาม (๑) ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าหน่วยงานของรัฐตาม (๑) มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิหนังสือโต้แย้งตาม (๑) ในกรณีนี้ หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องและหน่วยงานของรัฐทราบ แต่หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงการดังกล่าว

(๓) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินและสั่งการตามที่เห็นสมควร ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือหน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาและเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก็ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งให้บุคคลหรือชุมชนทราบ หากบุคคลหรือชุมชนเห็นว่าคำสั่งการของคณะรัฐมนตรียังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยตามมาตรา ๗ (๔) ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในระหว่างการพิจารณาคดีตามมาตรา ๗ ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีไปก่อน จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัย

ให้ศาลวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ นี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

มาตรา ๔๗ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การกระทำของรัฐบาล
- (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
- (๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน
- (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิพาทพิพาทพิพาทคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว
- (๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒
- (๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ ศาลจะแต่งตั้งตุลาการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้มีมากกว่าหนึ่งคนก็ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลส่งเรื่องให้คณะตุลาการตามวรรคหนึ่งภายในสองวันนับแต่วันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลได้รับคำร้องตามข้อกำหนดของศาล และให้คณะตุลาการดังกล่าวมีอำนาจตรวจและมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล คำสั่งดังกล่าวให้ถือว่าเป็นคำสั่งของศาล

ในกรณีที่คณะตุลาการตามวรรคหนึ่งมีความเห็นควรสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ให้เสนอศาลพิจารณาภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง และให้ศาลพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะตุลาการดังกล่าว หากศาลเห็นพ้องด้วยกับความเห็นนั้น ให้จัดทำเป็นคำสั่งของศาล หากศาลไม่เห็นพ้องด้วย ให้ดำเนินการตามความเห็นของศาล

คำสั่งของคณะตุลาการตามวรรคสองให้ถือเสียงข้างมาก

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ภายในห้าวันนับแต่วันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลได้รับคำร้อง

มาตรา ๕๐ เมื่อมีผู้ยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่ต้องด้วยมาตรา ๔๑ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้ศาลรับไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไป

มาตรา ๕๑ คำร้องที่ยื่นต่อศาลไว้แล้ว ก่อนศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง ถ้าผู้ร้องตายหรือมีการขอถอนคำร้อง หรือไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้น ศาลจะพิจารณาสั่งจำหน่ายคดีนั้นก็ได้ เว้นแต่การพิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ส่วนที่ ๓

องค์คณะและการพิจารณาคดี

มาตรา ๕๒ ในการนั่งพิจารณาและทำคำวินิจฉัย ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องร่วมพิจารณาคดีและร่วมทำคำวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้หรือเป็นกรณีตามวรรคสาม

องค์คณะของศาลในการพิจารณาคดีและในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วยตุลาการไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

ตุลาการซึ่งมิได้ร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีใด ย่อมไม่มีอำนาจในการทำคำวินิจฉัยคดีนั้น หากมีปัญหาว่าตุลาการคนใดร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีนั้นหรือไม่ ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัยก่อนที่จะดำเนินการสอบสวนพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ เว้นแต่การไม่ร่วมทำคำวินิจฉัยจะทำให้มีองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๕๓ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลหรือคณะตุลาการตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งให้คู่กรณีที่ทำเนียบพิจารณาไม่ถูกต้อง ให้ทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่เห็นสมควรได้

หากคู่กรณีไม่ดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามคำสั่งตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร กรณีเป็นผู้ร้องศาลอาจพิจารณาสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือจำหน่ายคดีนั้นก็ได้ หากเป็นผู้ถูกร้อง ให้ถือว่าผู้ถูกร้องไม่ตั้งใจที่จะแก้ไข และให้ศาลดำเนินการสอบสวนพิจารณาต่อไป

มาตรา ๕๔ เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องที่มีคู่กรณีไว้พิจารณาวินิจฉัย ให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ผู้ถูกร้อง หรือมีคำสั่งแจ้งให้ผู้ถูกร้องมารับสำเนาคำร้องภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

เมื่อผู้ถูกร้องได้รับสำเนาคำร้อง ให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง หรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และให้นำความในมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

กรณีผู้ถูกร้องไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาตามวรรคสองหรือไม่รับสำเนาคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ถูกร้องไม่ตั้งใจที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

มาตรา ๕๕ ผู้ร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง หรือผู้ถูกร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างใดก็ได้ โดยต้องยื่นคำขอเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่มีการยื่นคำขอก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยน้อยกว่าเจ็ดวันหรือที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ทำให้ประเด็นแห่งคดีที่จะต้องวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป ศาลจะไม่รับไว้พิจารณาก็ได้ แต่ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งรับไว้พิจารณาศาลต้องส่งสำเนาคำร้องแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบด้วย

มาตรา ๕๖ การส่งสำเนาคำร้อง สำเนาคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือเอกสารอื่นใดระหว่างศาลกับคู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้อง ให้ส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ปกติ หรือสถานที่ติดต่อแห่งใดแห่งหนึ่งตามที่คู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องได้แจ้งไว้

วิธีการส่ง และการปิดประกาศแทนการส่งให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๕๗ เมื่อศาลรับคดีได้ไว้พิจารณาแล้ว ให้ศาลกำหนดประเด็นและลำดับประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัย แต่ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะแก้ไขหรือเพิ่มเติมประเด็นหรือลำดับประเด็นที่ได้กำหนดหรือลำดับไว้เดิม

ตุลาการทุกคนเว้นแต่ตุลาการที่ได้รับอนุญาตให้ถอนตัวหรือต้องถอนตัวเพราะถูกคัดค้าน ต้องทำความเห็นส่วนตัวตามประเด็นและตามลำดับประเด็นที่ศาลได้กำหนดหรือลำดับไว้

เมื่อศาลรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว ตุลาการผู้ใดจะปฏิเสธไม่วินิจฉัยโดยอ้างว่าเรื่องนั้นไม่อยู่ในอำนาจของศาลมิได้

มาตรา ๕๘ หากศาลเห็นว่าคดีใดเป็นปัญหาข้อกฎหมาย หรือมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ ศาลอาจประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนก็ได้

เมื่อศาลเห็นว่าพยานหลักฐานใดเกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัย หรือจะทำให้คดีล่าช้าโดยไม่สมควร ศาลอาจสั่งงดการสืบหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นก็ได้

ตุลาการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจมีมติไม่ให้นำเอกสารหรือพยานหลักฐานซึ่งอาจมีผลต่อความมั่นคงของประเทศมาใช้ในคดีได้

มาตรา ๕๙ การนั่งพิจารณาของศาลให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อรักษาความเรียบร้อยในบริเวณที่ทำการศาล หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ศาลมีอำนาจกำหนดบุคคลที่จะอยู่ในห้องพิจารณาได้

เมื่อศาลประกาศกำหนดวันนัดไต่สวนครั้งแรก ให้ส่งสำเนาประกาศให้แก่คู่กรณีไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันนัด ส่วนกำหนดวันนัดไต่สวนครั้งต่อไป ให้เป็นไปตามที่ศาลกำหนด และให้ปิดประกาศกำหนดนัดดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการศาลด้วย

มาตรา ๖๐ คู่กรณีจะอ้างตนเอง บุคคล และหลักฐานอื่นเป็นพยานหลักฐานได้ และมีสิทธิตรวจพยานหลักฐานและขอสำเนาพยานหลักฐานของตนเองหรือของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในเวลาทำการตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลก็ได้

การอ้างพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้คู่กรณียื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน และวิธีการที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๘ ก่อนศาลมีคำวินิจฉัย คู่กรณีอาจยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ แต่ต้องยื่นเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๖๑ เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม ศาลอาจกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐานก่อนก็ได้ แต่ต้องแจ้งคู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐาน

มาตรา ๖๒ ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะ เป็นพยานที่ฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลสอบถามพยานบุคคลเอง แล้วให้พยานให้ถ้อยคำในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีซักถามพยานเพิ่มเติมตามประเด็น และข้อเท็จจริงที่ศาลกำหนดไว้ก็ได้ โดยให้ฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้ซักถามก่อน

หลังจากคู่กรณีถามพยานตามวรรคสองแล้ว ห้ามมิให้คู่กรณีฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๖๓ ศาลอาจอนุญาตให้มีการไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลตามที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายร้องขอ การไต่สวนพยานเช่นนี้อาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อกำหนดของศาลได้

การไต่สวนพยานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร หรือในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่อ้างพยานนั้นร้องขอและศาลอนุญาต ศาลอาจกำหนดให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ต้องมาให้ถ้อยคำ เสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาลตามประเด็นที่ศาลกำหนดหรือที่ศาลอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอ กำหนด โดยให้ส่งต้นฉบับบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาล และสำเนาแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นเพื่อทราบก่อนวันนัดไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

คู่กรณีที่ติดใจคัดค้านข้อเท็จจริงในบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าที่กล่าวในประเด็นใด ให้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อศาลก่อนวันนัดไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่าสามวัน มิฉะนั้นให้ถือว่าไม่ติดใจคัดค้าน

ในวันไต่สวนพยาน ให้พยานรับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าแล้วตอบข้อซักถามเพิ่มเติมของศาลและคู่กรณีฝ่ายอื่นตามประเด็นที่เสนอต่อศาลตามวรรคสองและศาลอนุญาต หากพยานไม่มาศาล หรือมาศาลแต่ไม่ยอมตอบข้อซักถาม ให้ศาลปฏิเสธที่จะรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นพยานหลักฐานในคดี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นก็ได้

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญโดยยื่นบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าตามวรรคหนึ่งต่อศาลแล้วจะขอถอนบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้านั้นมิได้ และเมื่อพยานรับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าแล้ว ให้ถือว่าบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการให้ถ้อยคำของพยาน

มาตรา ๖๕ ความในมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ศาลกำหนดให้พยานบุคคลใดหรือพยานผู้เชี่ยวชาญเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อศาลตามประเด็นที่ศาลกำหนดแทนการมาให้ถ้อยคำโดยพยานไม่ต้องมาศาลด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ระยะเวลาตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ให้นับแต่วันที่รับคำสั่งศาล

มาตรา ๖๖ ระหว่างการไต่สวนของศาล ให้ศาลบันทึกรายงานการพิจารณาคดีรวมไว้ในสำนวน และจัดให้คู่กรณีและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หากคู่กรณีหรือพยานลงลายมือชื่อไม่ได้ หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้ศาลทำรายงานจดแจ้งเหตุที่ไม่ลงลายมือชื่อเช่นนั้นไว้แทนการลงลายมือชื่อ

ให้ศาลบันทึกการให้ถ้อยคำของพยานในการไต่สวนรวมไว้ในสำนวนด้วย โดยใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือโดยวิธีการอื่นใดตามข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๖๗ คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิร้องขอให้มีการแปลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีของตนได้ตามที่ศาลเห็นสมควรและภายในเวลาที่ศาลกำหนด

การแปลงการณเปิดคดีหรือปิดคดีของคู่กรณีต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ศาลเห็นสมควรให้กระทำด้วยวาจา และให้นำความในมาตรา ๖๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแปลงการณเปิดคดีหรือปิดคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๖๘ คู่กรณี พยานในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ถ้อยคำของตน หรือบุคคลภายนอกซึ่งมีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมีเหตุผลอันสมควร มีสิทธิขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาล ซึ่งจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้

มาตรา ๖๙ ให้ศาลเป็นผู้บันทึกรายงานการพิจารณาคดี

มาตรา ๗๐ ให้ตุลาการคนหนึ่งซึ่งได้รับมอบหมายจากศาลเป็นผู้ลงลายมือชื่อในประกาศคำสั่ง รายงานการพิจารณาคดี หรือหนังสืออื่นใดของศาล

มาตรา ๗๑ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง หรือเพื่อป้องกันความรุนแรงอันใกล้จะถึงและคำร้องของผู้ร้องมีเหตุอันมีน้ำหนักที่ศาลจะวินิจฉัยให้เป็นไปตามคำร้อง เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่กรณีได้ยื่นคำขอ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทคดีที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล

มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับได้ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวนั้น

หมวด ๔

การทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง

มาตรา ๗๒ คำวินิจฉัยของศาลให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่รัฐธรรมนูญจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน ให้ศาลปรึกษาหารือกันจนกว่าจะได้ข้อยุติ

ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนจะงดออกเสียงในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามที่ศาลได้กำหนดไว้มิได้ เว้นแต่มีเหตุตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม

มาตรา ๗๓ คำวินิจฉัยของศาลอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้ออ้างและคำขอตามที่ปรากฏในคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ข้อโต้แย้งในคำชี้แจงข้อกล่าวหา ประเด็นแห่งคดีสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในแต่ละประเด็น และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง รวมทั้งผลแห่งคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของศาลต้องลงลายมือชื่อของตุลาการที่วินิจฉัย ถ้าตุลาการคนใดมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้องค์คณะนั้นมอบหมายให้ตุลาการคนใดคนหนึ่งซึ่งเป็นองค์คณะจัดแจ้งเหตุดังกล่าวแล้วติดรวมไว้กับคำวินิจฉัย

มาตรา ๗๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาล หากมีความจำเป็นจะต้องบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย ให้ศาลมีอำนาจกำหนดคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลไว้ในคำวินิจฉัยนั้น โดยศาลอาจกำหนดให้มีผลไปในอนาคตขณะใดขณะหนึ่งหลังวันอ่านคำวินิจฉัย หรืออาจกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการในการบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งนี้ ตามความจำเป็นหรือสมควรตามความเป็นธรรมแห่งกรณี และให้องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใดที่มีหน้าที่ในการบังคับรายงานผลการปฏิบัติหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัยหรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทคดีที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๗๕ ในการวินิจฉัยคดี ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นส่วนตัวเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติความเห็นส่วนตัวตามวรรคหนึ่ง ให้ทำโดยลับและต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะตามข้อกำหนดของศาล

การทำคำวินิจฉัยของศาล องค์คณะอาจมอบหมายให้ตุลาการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้จัดทำคำวินิจฉัยตามมติของศาลก็ได้

คำวินิจฉัยของศาล ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คำวินิจฉัย

มาตรา ๗๖ คำวินิจฉัยของศาลให้มีผลในวันอ่าน

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่มีคู่กรณี ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย แล้วแต่กรณีทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มา ให้ศาลบันทึกไว้และให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นได้อ่านโดยชอบแล้ว

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่ไม่มีผู้ร้อง ให้ศาลแจ้งคำวินิจฉัยของศาลแก่ผู้ร้องหรือผู้มีหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และให้ถือว่าวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำวินิจฉัยเป็นวันอ่าน

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ หรือมาตรา ๒๓๑ (๑) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลจัดทำประกาศผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยเร็ว

การแจ้งให้คู่กรณีมาฟังคำวินิจฉัยและการอ่านคำวินิจฉัยของศาลตามวรรคสอง และการแจ้งคำวินิจฉัยตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๗๗ คำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือจำหน่ายคดี ต้องประกอบด้วยความเป็นมาโดยย่อของคดี เหตุผลในการมีคำสั่ง ความเห็นประกอบ และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

ให้นำความในมาตรา ๗๕ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การทำคำสั่งด้วยโดยอนุโลม เมื่อจัดทำคำสั่งเสร็จแล้วให้แจ้งคู่กรณีทราบ พร้อมปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาลไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้มีผลในวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำสั่ง

มาตรา ๗๘ ในกรณีที่คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลมีข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อยเมื่อศาลเห็นเอง หรือเมื่อคู่กรณีร้องขอและศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อยเช่นว่านั้นให้ถูกต้องก็ได้

การทำคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่เป็นการกลับหรือแก้ผลในคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเดิม เมื่อได้ทำคำสั่งเช่นว่านั้นแล้ว ให้แจ้งคู่กรณีทราบ และให้นำความในมาตรา ๗๕ วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการจัดทำคำสั่งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๙ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งยังไม่ครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ เว้นแต่กรณีตาม (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ มิให้นำมาใช้บังคับ

และให้ถือว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปตามวรรคนี้และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคสอง มีจำนวนครบตามองค์ประกอบตามมาตรา ๘ แล้ว

ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง ให้งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๓/๒๕๖๐ บรรดาที่ดำรงตำแหน่งครบวาระตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๕) จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๘๐ การสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งแทนประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่งซึ่งมีเหตุพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด และแทนประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๗๙ วรรคสอง ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกเมื่อได้มีการเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรอิสระแต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว หากองค์กรอิสระใดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่ตัดสิทธิขององค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับตามมาตรา ๗๙ วรรคสอง ถือว่าเป็นผู้ซึ่งจะต้องมีการสรรหาหรือคัดเลือกในประเภทใดตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๕)

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๘๐ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามจำนวนที่ยังว่างอยู่และตามประเภทที่คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามมาตรา ๘๐ วรรคสี่ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๘๐

ในกรณีที่ต้องมีการคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ไม่มีประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘๒ บรรดาข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของศาลที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๓ การดำเนินการไต่สวน หรือการดำเนินการอื่นใดตามหน้าที่และอำนาจของศาลซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่มีปัญหาว่าการดำเนินการในเรื่องใดที่ยังค้างพิจารณาอยู่และมีได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ดำเนินการนั้นต่อไปตามมติของศาล

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้การสรรหา และการวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องตามหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2562

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่มาตรา ๖ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และนอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดของศาลเกี่ยวกับการพิจารณาคดีได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และไม่สร้างชั้นตอนหรือก่อให้เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น จึงเป็นการสมควรให้มีข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ

ข้อกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามข้อกำหนดนี้ เป็นไปเพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า “ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ ในข้อกำหนดนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ตุลาการ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“คณะตุลาการ” หมายความว่า คณะตุลาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๙

“คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณานับตั้งแต่ที่ได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องหรือหนังสือที่ยื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย โดยจะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ร้องหรือผู้ถูกร้อง และให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเสนอคดีซึ่งได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น ไม่ว่าจะเสนอโดยคำร้องหรือโดยหนังสือ

“ผู้ถูกร้อง” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องหรือผู้ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามหนังสือที่ยื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และให้รวมถึงบุคคลที่ศาลเห็นว่าจะต้องถูกกระทบสิทธิโดยตรงตามคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลด้วย

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงาน คณะบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดี

“กระบวนพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และข้อกำหนดนี้เกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณีหรือผู้เกี่ยวข้อง หรือโดยศาล หรือตามคำสั่งศาล ไม่ว่าจะการนั้นจะเป็นโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่น ๆ การพิจารณาคดี การลงมติ การดำเนินการเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย ตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น

“การพิจารณาคดี” หมายความว่า การดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ ของศาล รวมถึงการไต่สวน การนั่งพิจารณา และการประชุมปรึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการพิจารณา การออกคำสั่ง และการทำคำวินิจฉัย

“การไต่สวน” หมายความว่า การตรวจพยานหลักฐาน การนั่งพิจารณา การสืบพยานหลักฐาน หรือการฟังคำชี้แจงของคู่กรณีหรือผู้เกี่ยวข้อง

“การนั่งพิจารณา” หมายความว่า การที่ศาลออกนั่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดี โดยคู่กรณีมีสิทธิมาอยู่ต่อหน้าศาล

“การประชุมปรึกษา” หมายความว่า การประชุมร่วมกันของคณะตุลาการหรือศาล เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินกระบวนพิจารณา

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

“หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล” หมายความว่า สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

“หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

“เจ้าหน้าที่ของศาล” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน พนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายจากศาล

“ที่ทำการศาล” หมายความว่า อาณาบริเวณหรือพื้นที่ที่ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน และให้หมายความรวมถึงอาณาบริเวณหรือพื้นที่อื่นใดที่มีประกาศของศาลกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานด้วย

“ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ระบบงานที่ศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีขึ้นเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การยื่นคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล รวมถึงการส่งสำเนาคำร้อง สำเนาคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อมูลที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อดิจิทัลอื่นใด

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามข้อกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบประกาศ และคำสั่งของศาล โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ วิธีพิจารณาใดซึ่งข้อกำหนดนี้มีได้กำหนดไว้โดยเฉพาะให้นำหลักทั่วไปในการดำเนินกระบวนการพิจารณาระบบไต่สวนที่ดีและเป็นธรรมมาใช้บังคับ

ข้อ ๗ ศาลเปิดทำการตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๓๐ นาฬิกา ยกเว้นวันหยุดราชการ

วันเปิดทำการนอกเวลาราชการหรือวันหยุดราชการของศาลให้เป็นไปตามประกาศของศาล

วันเปิดทำการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ใช้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลด้วย สำหรับกรณีตามวรรคสองให้เป็นไปตามประกาศของหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล

ข้อ ๘ บุคคลที่เข้ามาหรือจะเข้ามาในที่ทำการศาล หรือเข้าฟังการไต่สวน จะต้องประพฤติปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องแต่งกายให้สุภาพและปฏิบัติตนอย่างสุภาพชน

(๒) ห้ามใช้เครื่องขยายเสียงหรือส่งเสียงดังหรือกระทำการใดอันเป็นการรบกวนการพิจารณาคดีของศาลและการทำงานของเจ้าหน้าที่ของศาล รวมทั้งห้ามกระทำการกีดขวางทางเข้าออกหรือการปฏิบัติหน้าที่ของศาล

(๓) ห้ามประพาดติตนในทางก่อให้เกิดความไม่เรียบร้อย หรือก่อความรำคาญ หรือกระทำการในลักษณะที่เป็นการยุยง ส่งเสริม ยั่วยุ สนับสนุนใด ๆ ในการกระทำความผิดก่อกวน ในการพิจารณาคดีของศาล และการทำงานของเจ้าหน้าที่ของศาล

(๔) ห้ามพกพาอาวุธ สิ่งใช้อาจใช้เป็นอาวุธ หรือสิ่งผิดกฎหมายเข้ามาภายในบริเวณที่ทำการศาล

(๕) ห้ามถ่ายภาพ ภาพยนตร์ บันทึกภาพหรือเสียง หรือกระทำการอย่างอื่นในทำนองเดียวกัน ในบริเวณที่ทำการศาล โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

(๖) ห้ามมิให้นำเครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์บันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด เข้ามาในห้องพิจารณาคดี โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

(๗) ห้ามแกล้ง ชี้แจง แจกจ่าย เผยแพร่ รวมถึงการให้สัมภาษณ์หรือพูดออกอากาศ ในบริเวณที่ทำการศาล ที่อาจมีผลกระทบต่อการพิจารณาคดีของศาล โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

(๘) ต้องประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในที่ทำการศาล

ข้อ ๙ ศาลอาจออกคำสั่งให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เพื่อให้การพิจารณาคดีดำเนินไปโดยสงบเรียบร้อยและรวดเร็ว

ข้อ ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดบิดเบือนข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายตามคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาล หรือวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาลโดยไม่สุจริตหรือใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี ปลุกปั่น ยุยง หรืออาฆาตมาดร้าย

ข้อ ๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดหรือคำสั่งศาลตามข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ให้ถือว่าเป็นการละเมิดอำนาจศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙

ข้อ ๑๒ กรณีศาลไล่ผู้ใดออกจากที่ทำการศาล หากผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ศาลหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลอาจร้องขอเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นดำเนินการตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณี เพื่อนำตัวผู้นั้นออกไปจากที่ทำการศาล

ข้อ ๑๓ หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลให้เป็นไปตามระเบียบที่ศาลกำหนด

หมวด ๒
การพิจารณา

ส่วนที่ ๑

การยื่นคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง
และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล

ข้อ ๑๔ การยื่นคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล จะต้องยื่นต่อศาลภายในเวลาทำการตามข้อ ๗

ในกรณีที่ยื่นเอกสารตามวรรคหนึ่งผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ จะส่งเข้าสู่ระบบดังกล่าวนอกเวลาทำการก็ได้ แต่ให้ถือว่าเป็นการยื่นต่อศาลในวันทำการถัดไป

ข้อ ๑๕ การยื่นคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล ถ้ามิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ทำตามแบบพิมพ์ของศาลที่กำหนดไว้ท้ายข้อกำหนดนี้ และให้จัดทำต้นฉบับคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นดังกล่าวพร้อมสำเนาที่รับรองความถูกต้องอีกจำนวนเท่าที่ผู้ยื่นต่อศาล

คำร้องใดไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล ให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเพื่อแก้ไขคำร้องนั้นให้ถูกต้อง หากผู้ร้องไม่แก้ไขคำร้อง ให้บันทึกไว้แล้วเสนอคำร้องต่อศาล คณะตุลาการ หรือตุลาการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ศาล คณะตุลาการ หรือตุลาการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี เห็นว่าคำร้องใดไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งให้ผู้ร้องแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ร้องไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้เสนอศาลพิจารณาสั่งไม่รับคำร้องนั้นไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือสั่งจำหน่ายคำร้องนั้นก็ได้ เว้นแต่การพิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวม

ความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้ใช้กับการยื่นคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นดังกล่าว ผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ด้วย แต่ไม่จำเป็นต้องจัดทำสำเนาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นดังกล่าว ทั้งนี้ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นดังกล่าว จะต้องจัดทำตามประเภท รูปแบบ และขนาด ตามที่กำหนดไว้ในประกาศของศาล

คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ศาลจะบันทึกลงระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ด้วยก็ได้ และให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปเสมือนเป็นคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นดังกล่าวที่จัดทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในประกาศของศาล

ข้อ ๑๖ การยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายกำหนดขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้ระบุนายละเอียดที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการดังกล่าวมาแล้วด้วย

ข้อ ๑๗ การยื่นคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล คู่กรณีจะยื่นต่อศาลด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนตน หรือส่งทางไปรษณีย์ หรือส่งทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเภทอื่นที่ศาลกำหนดก็ได้

การมอบฉันทะตามวรรคหนึ่ง ต้องทำตามแบบพิมพ์ของศาลที่กำหนดไว้ท้ายข้อกำหนดนี้

การส่งทางไปรษณีย์ตามวรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลา ให้ถือว่าวันที่ไปรษณีย์ลงทะเบียนรับเป็นวันที่ยื่นคำร้องต่อศาล ทั้งนี้ วันดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นวันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลรับคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง

การส่งทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวันที่ข้อมูลเข้าสู่ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ เป็นวันที่ยื่นคำร้องต่อศาล กรณีส่งเข้าสู่ระบบดังกล่าวนอกเวลาทำการ ให้ถือว่าเป็นการยื่นต่อศาลในวันทำการถัดไป

ห้ามปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้กฎหมายของข้อความที่คู่กรณียื่นต่อศาลด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนตน หรือส่งทางไปรษณีย์ หรือส่งทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเภทอื่นที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๘ คำร้องใดมีรายการไม่ครบถ้วน หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเพื่อแก้ไขคำร้องนั้นให้ถูกต้อง หากผู้ร้องไม่แก้ไขคำร้อง ให้บันทึกไว้แล้วเสนอคำร้องต่อศาล คณะตุลาการ หรือตุลาการคนหนึ่งคนใดที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ศาล คณะตุลาการ หรือตุลาการคนหนึ่งคนใดที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี เห็นว่าคำร้องใดไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ร้องไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอศาลพิจารณาสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือสั่งจำหน่ายคำร้องนั้นก็ได้

ข้อ ๑๙ พยานเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นของคู่กรณีหรือของบุคคลที่ยื่นต่อศาลเป็นภาษาต่างประเทศ ให้คู่กรณีหรือบุคคลที่ยื่นจัดทำคำแปลทั้งฉบับหรือเฉพาะแต่ส่วนที่เป็นสาระสำคัญ พร้อมทั้งรับรองคำแปลว่าถูกต้องยื่นต่อศาลเพื่อแนบไว้กับพยานเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นนั้น

ในกรณีที่คู่กรณีหรือบุคคลที่มาศาลไม่เข้าใจภาษาไทย หรือเป็นใบ้หรือหูหนวกและอ่านเขียนหนังสือไม่ได้ ให้คู่กรณีฝ่ายที่เกี่ยวข้องจัดหาล่าม เว้นแต่คู่กรณีฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดหาล่ามได้เอง ศาลอาจจัดหาล่ามให้ตามที่จำเป็น หากมีค่าใช้จ่ายให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของศาล

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะตุลาการ เมื่อมีผู้ยื่นคำร้อง ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลส่งเรื่องให้คณะตุลาการดังกล่าวภายในสองวันนับแต่วันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลได้รับคำร้องนั้น โดยให้ถือว่าวันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลรับเข้าสารบบคดีเป็นวันที่ได้รับคำร้อง

ให้คณะตุลาการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจตรวจและมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล และให้มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ซึ่งมีใช้เป็นไปในทางวินิจฉัยชี้ขาดคดี โดยให้ถือเสียงข้างมาก

ส่วนที่ ๒

วิธีการส่งสำเนาคำร้อง สำเนาคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือเอกสารอื่นใด และการปิดประกาศของศาล

ข้อ ๒๑ การส่งเอกสารตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ ให้ส่งทางไปรษณีย์หรือทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ หรือเจ้าหน้าที่ของศาลเป็นผู้ส่ง หรือวิธีการอื่นตามที่ศาลกำหนด

วิธีการส่งเอกสารหรือสำเนาเอกสารใด ๆ ระหว่างคู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องด้วยกันเองให้นำวิธีการใดวิธีการหนึ่งตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ การส่งเอกสารทางไปรษณีย์ ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือไปรษณีย์ด่วนพิเศษ โดยให้ถือว่าวันที่ระบุในใบตอบรับว่าได้มีการรับเอกสารดังกล่าวแล้วเป็นวันที่ได้รับ

การส่งทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้ส่งในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยให้ถือว่าวันที่ระบุในระบบว่าได้มีการรับเอกสารดังกล่าวแล้วเป็นวันที่ได้รับ ยกเว้นกรณีได้รับนอกเวลาทำการตามข้อ ๗ ให้ถือว่าได้รับในวันทำการถัดไป

การส่งเอกสารโดยวิธีการให้เจ้าหน้าที่ของศาลเป็นผู้นำไปส่ง ให้กระทำในกรณีมีเหตุอื่นใดที่ไม่เหมาะสมแก่การส่งทางไปรษณีย์หรือระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ หรือกรณีอื่นใดที่ศาลเห็นสมควร

การส่งเอกสารโดยวิธีการอื่นตามที่ศาลกำหนด ศาลอาจให้กระทำโดยการส่งทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น หรือตามที่คู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องได้แจ้งไว้ โดยให้ถือว่าวันที่ปรากฏหลักฐานว่ามีการรับเอกสารเป็นวันที่ได้รับ

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ไม่ว่าจะดำเนินการตามข้อ ๒๒ อย่างไรก็ดี ศาลอาจสั่งให้คู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องมารับเอกสารจากเจ้าหน้าที่ของศาล ณ ที่ทำการศาล ภายในเวลาที่กำหนดแทนการส่งเอกสารให้แก่บุคคลนั้น หรือจะสั่งให้นำเอกสารดังกล่าว ปิดไว้ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ปกติ หรือสถานที่ติดต่อแห่งใดแห่งหนึ่งตามที่คู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องได้แจ้งไว้ หรือจะให้ปิดไว้ ณ ที่ทำการศาล หรือให้ประกาศโดยวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และการปิดหรือการประกาศดังกล่าว

ให้ถือว่าได้มีการส่งเอกสารโดยชอบแล้วเมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันปิดหรือประกาศ เว้นแต่ศาลจะสั่งกำหนดระยะเวลาเป็นประการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑

ส่วนที่ ๓

การตรวจพยานหลักฐาน การไต่สวนพยานหลักฐาน การบันทึกการให้ถ้อยคำของพยาน และการแถลงการณ์เปิดคดีและปิดคดี

ข้อ ๒๔ ก่อนวันนัดไต่สวนครั้งแรก คู่กรณีอาจยื่นคำแถลงการณ์เปิดคดีของตนเป็นหนังสือหรือขออนุญาตแถลงการณ์เปิดคดีด้วยวาจาต่อศาล หรือหลังการไต่สวนเสร็จสิ้น คู่กรณีอาจยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีของตนเป็นหนังสือหรือขออนุญาตแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจาต่อศาลได้ก่อนวันนัดฟังคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ข้อ ๒๕ ในคดีที่มีการไต่สวน ไม่ว่าจะกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐานก่อนหรือไม่ ให้คู่กรณียื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานและวิธีการที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่ประสงค์จะนำสืบต่อศาล ก่อนวันไต่สวนครั้งแรกหรือก่อนวันตรวจพยานหลักฐาน แล้วแต่กรณี ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน พร้อมสำเนาจำนวนเพียงพอเพื่อให้คู่กรณีฝ่ายอื่นมารับไปจากเจ้าหน้าที่ของศาล

ส่วนพยานเอกสารและพยานวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของคู่กรณีฝ่ายที่ประสงค์จะอ้างพยานหลักฐานนั้นไว้ในบัญชีระบุพยานหลักฐานใดให้นำส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุนั้นต่อศาล พร้อมกับการยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน

หากพยานเอกสารหรือพยานวัตถุใดไม่ได้อยู่ในความครอบครองของคู่กรณีฝ่ายที่อ้าง ให้คู่กรณีฝ่ายที่ประสงค์จะอ้างพยานหลักฐานนั้นขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกพยานหลักฐานดังกล่าวมาจากผู้ที่ครอบครอง โดยยื่นคำขอต่อศาลพร้อมกับการยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานเพื่อให้ได้พยานหลักฐานนั้นมาก่อนวันไต่สวนครั้งแรกหรือก่อนวันตรวจพยานหลักฐาน แล้วแต่กรณี

พยานหลักฐานใดที่คู่กรณีไม่ได้ยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานไว้ตามความในวรรคหนึ่งหรือไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามความในวรรคสองหรือวรรคสาม ห้ามมิให้นำสืบต่อศาล เว้นแต่ศาลจะอนุญาตเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๒๖ ในวันนัดตรวจพยานหลักฐาน ให้คู่กรณีทุกฝ่ายมาศาลเพื่อทำการตรวจพยานหลักฐาน ในการนี้ ศาลอาจสอบถามคู่กรณีถึงความเกี่ยวข้องระหว่างพยานหลักฐานที่อ้างกับประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวมทั้งเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องสืบพยานหลักฐานที่แต่ละฝ่ายอ้างอิง และการยอมรับข้อเท็จจริงข้ออ้าง และข้อเถียงเกี่ยวกับพยานหลักฐานของอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วจัดบันทึกรายงานการพิจารณาคดีไว้เสร็จแล้วให้ศาลกำหนดวันนัดสืบพยาน และแจ้งให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มาศาลในวันนัดตรวจพยานหลักฐานโดยไม่มีเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควร ให้ศาลทำการตรวจพยานหลักฐานโดยให้ถือว่าคู่กรณีฝ่ายที่ไม่มาศาลนั้นได้ทราบถึงกระบวนการพิจารณาที่กระทำไปในวันตรวจพยานหลักฐานนั้นแล้วและไม่ตั้งใจที่จะคัดค้านความถูกต้องแท้จริง

ของพยานหลักฐานที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งนำมาแสดงต่อศาล ทั้งนี้ ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของพยานเอกสารและพยานวัตถุดังกล่าว

ข้อ ๒๗ ศาลอาจให้มีการไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลตามที่ศาลเห็นสมควรหรือตามที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ การไต่สวนเช่นนี้ อาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ โดยให้ฝ่ายที่ร้องขอเป็นผู้ดำเนินการเพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมด เว้นแต่ผู้ร้องขอไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมดได้เอง ศาลอาจจัดหาให้ตามที่จำเป็น หากมีค่าใช้จ่ายให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของศาล

วิธีการดำเนินการในการสืบพยานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามประกาศศาล และให้ถือว่ากระทำในท้องพิจารณาของศาล

ข้อ ๒๘ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเป็นการจำเป็น ศาลอาจมอบหมายให้ตุลาการคนหนึ่งคนใดเดินเผชิญสืบพยานหลักฐานนอกที่ทำการศาลแทนศาลก็ได้

ข้อ ๒๙ ให้ศาลบันทึกคำเบิกความของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายถอดออกเป็นภาพหรือเสียง ซึ่งคู่กรณีหรือพยานสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องหรือมีอยู่จริงของการบันทึกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนนั้นได้

ส่วนที่ ๔

การขอตรวจดู ขอสำเนา

หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวน

ข้อ ๓๐ คู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวน เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผย หรือกรณีที่ศาลเห็นสมควรให้ไม่ต้องเปิดเผยเพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น

ในกรณีที่เอกสารหรือพยานหลักฐานมีการกำหนดชั้นความลับไว้ หรือมีข้อความที่ไม่เหมาะสม หรือมีข้อความที่อาจเป็นการดูหมิ่นหรือหมิ่นประมาทบุคคลใด ศาลอาจไม่อนุญาตให้คู่กรณีขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้อง ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดอำนาจศาลที่จะจัดให้มีการทำสรุปเรื่องและอนุญาตให้คู่กรณีขอตรวจดู หรือขอสำเนาสรุปเรื่อง หรือขอสำเนาอันรับรองความถูกต้องของสรุปเรื่อง หรือส่งสำเนาสรุปเรื่องดังกล่าวให้คู่กรณี

สำเนาสรุปเรื่องตามวรรคสอง ศาลอาจมอบหมายให้ตุลาการคนหนึ่งคนใดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลเป็นผู้จัดทำก็ได้

ข้อ ๓๑ พยานมีสิทธิขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ถ้อยคำของตนในคดี

บุคคลภายนอกมีสิทธิขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้เฉพาะในส่วนที่ตนมีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมีเหตุผลอันสมควรโดยต้องได้รับอนุญาตจากศาล

ห้ามมิให้พยานหรือบุคคลภายนอกขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนในคดีที่ศาลห้ามการตรวจดูหรือขอสำเนาเอกสารในสำนวนทั้งหมดหรือบางฉบับเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๓๒ คู่กรณี พยาน หรือบุคคลภายนอกไม่อาจขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารที่เจ้าหน้าที่ของศาล ตุลาการ คณะตุลาการ หรือศาลจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการภายใน

ข้อ ๓๓ คู่กรณี พยาน หรือบุคคลภายนอก ซึ่งประสงค์จะขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวน ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อศาลตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ เว้นแต่ในระหว่างการไต่สวน อาจทำคำขอด้วยวาจาต่อศาล ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลบันทึกไว้ในรายงานการพิจารณาคดี

ข้อ ๓๔ คำขอที่ยื่นตามข้อ ๓๓ ให้เจ้าหน้าที่ของศาลตรวจสอบเพื่อนำเสนอคณะตุลาการ หรือศาลพิจารณาและมีคำสั่ง คณะตุลาการ หรือศาลอาจมอบหมายให้ตุลาการคนหนึ่งคนใดพิจารณา และมีคำสั่งก็ได้

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่งที่ทำให้คดีเสร็จเด็ดขาดแล้ว คำขอที่ยื่นตามข้อ ๓๓ ให้หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลหรือผู้ได้รับมอบหมายพิจารณาและมีคำสั่ง เว้นแต่

(๑) กรณีหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลหรือผู้ได้รับมอบหมายเห็นว่า มีเหตุจำเป็น ให้เสนอศาลพิจารณาและมีคำสั่ง

(๒) กรณีบุคคลภายนอกขอคัดสำเนารายงานการพิจารณาคดี ให้หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลหรือผู้ได้รับมอบหมายเสนอตุลาการคนหนึ่งคนใดที่ได้รับมอบหมายจากศาลพิจารณา และมีคำสั่ง

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่มีคำสั่งอนุญาตคำขอที่ยื่นตามข้อ ๓๓ ให้ผู้ขอหรือบุคคลซึ่งได้รับมอบฉันทะจากผู้ขอเป็นผู้ตรวจดูหรือคัดสำเนา โดยผู้มีอำนาจอนุญาตตามข้อ ๓๔ จะกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการในการตรวจดูหรือคัดสำเนาเอกสารก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ของศาล

การรับรองความถูกต้องของเอกสาร ให้เจ้าหน้าที่ของศาลเป็นผู้รับรอง โดยลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งชื่อตัว ชื่อสกุล และตำแหน่ง ตลอดจนวัน เดือน ปีให้ชัดเจน ทั้งนี้ ให้รับรองตามจำนวนที่ผู้ยื่นคำขอ ขอให้รับรอง

ข้อ ๓๖ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวน ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าธรรมเนียมการขอสำเนาเอกสารในสำนวน หน้าที่ละ ๑ บาท

(๒) ค่าธรรมเนียมการขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวน ฉบับละ ๒๐ บาท

ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้คัดสำเนาหรือได้รับอนุญาตให้คัดสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสาร
ในสำนวนในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ได้รับการยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

การพิจารณาขั้วหรือลดค่าธรรมเนียมให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาตตามข้อ ๓๔

ส่วนที่ ๕

มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย

ข้อ ๓๗ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจขอมาในคำร้องหรือคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรืออาจยื่นคำขอ
ในเวลาใด ๆ ก่อนศาลวินิจฉัยคดี เพื่อให้ศาลมีมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย อันจะมีผล
เป็นการชะลอหรือระงับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง
หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้เป็นการชั่วคราว หรือมีมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ
คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอไว้ในระหว่างการพิจารณาคดี หรือเพื่อประโยชน์แก่การบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย
ของศาลในภายหลัง

คำขอตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าประสงค์ให้ศาลกำหนดมาตรการหรือ
วิธีการชั่วคราวอย่างใด เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงยากแก่การแก้ไขเยียวยา
ในภายหลังประการใด หรือเพื่อป้องกันความรุนแรงอันใกล้จะถึงอย่างไร

ในกรณีที่ไม่มีคำขอตามวรรคหนึ่งแต่พฤติการณ์แห่งคดีมีความจำเป็นรีบด่วน ศาลอาจกำหนด
มาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยได้ตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณี

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่ศาลหรือคณะตุลาการเห็นว่าคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการ
ชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยโดยยื่นโดยไม่มีข้ออ้างหรือข้อเท็จจริงเพียงพอ หรือไม่มีเหตุผลหรือสาระอันควร
ได้รับการพิจารณา หรือไม่มีเหตุอันมีน้ำหนักที่ศาลจะวินิจฉัยให้เป็นไปตามคำขอ ให้สั่งไม่รับคำขอ
ดังกล่าว

ข้อ ๓๙ เมื่อศาลหรือคณะตุลาการมีคำสั่งรับคำขอตามข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง และส่งสำเนา
คำขอให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทำคำคัดค้านคำขอนั้นแล้ว ให้ศาลนัดไต่สวนคำขอโดยเร็วเพื่อให้คู่กรณี
นำพยานหลักฐานมาแสดงต่อศาลตามข้ออ้างหรือข้อคัดค้านของแต่ละฝ่าย และให้ศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับ
คำขอดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินรีบด่วนเป็นกรณีพิเศษและมีเหตุจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการหรือ
วิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย ศาลอาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราว
ก่อนการวินิจฉัยตามที่เห็นสมควรแก่กรณีได้โดยไม่ต้องไต่สวนและไม่ต้องรับฟังความเห็นของคู่กรณี
หรือผู้เกี่ยวข้องก่อนก็ได้

ข้อ ๔๐ มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยตามข้อ ๓๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม
ศาลอาจมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นการเฉพาะดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) หากกฎหมายมิได้กำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะ และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะอย่างสำคัญ ศาลอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐรอการพิจารณาหรือการดำเนินการเรื่องนั้นไว้ก่อน หรือชะลอการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัย หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น แล้วแต่กรณี

(๒) คดีเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์การอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) ศาลอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐ หรือคู่กรณี รอการพิจารณาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนั้นไว้ก่อน จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๓) คดีเกี่ยวกับการร้องขอให้เลิกการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ศาลอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐ หรือคู่กรณี กระทำการหรือระงับการกระทำใด ๆ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๔) คดีที่ประชาชนหรือชุมชนยื่นคำร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ ศาลอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีไปก่อนหรือรอการพิจารณาหรือการดำเนินการเรื่องอื่นใดไว้ก่อน จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๕) คดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ ศาลอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐรอการพิจารณาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนั้นไว้ก่อนจนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๖) คดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ศาลอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐกระทำการหรือมิให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เกี่ยวข้องจนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัย หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๗) คดีที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ ศาลอาจมีคำสั่งให้ชะลอการดำเนินการหรือการบังคับการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง หรือสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไปก่อนจนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๘) คดีที่ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายอื่น ศาลอาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ขอหรือคู่กรณีในระหว่างการพิจารณาคดี หรือสั่งให้พรรคการเมืองระงับ การกระทำใดไว้เป็นการชั่วคราวตามคำขอของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียน หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

การมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและพอสมควรแก่กรณี และต้องเป็นไป เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง หรือเพื่อป้องกัน ความรุนแรงอันใกล้จะถึง

การมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด และให้มีผลใช้บังคับได้ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวนั้น แต่กรณีที่มี ข้อเท็จจริงใหม่อันเป็นสาระสำคัญที่ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวขึ้นใหม่ ศาลอาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวใหม่ได้ โดยจะต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า สองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ การออกคำสั่งแต่ละครั้งให้มีผลใช้บังคับได้ไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันที่ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวนั้น

หมวด ๓

การทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง และการบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย

ข้อ ๔๑ ในการวินิจฉัยคดี ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นส่วนตัวเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติ

ความเห็นส่วนตัวตามวรรคหนึ่ง ให้ทำโดยลับและต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยเผยแพร่ ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาล ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีคำวินิจฉัย

การทำคำวินิจฉัยของศาล องค์คณะอาจมอบหมายให้ตุลาการคนหนึ่งคนใดเป็นผู้จัดทำ คำวินิจฉัยตามมติของศาลก็ได้

คำวินิจฉัยของศาล ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คำวินิจฉัย

ข้อ ๔๒ คำวินิจฉัยของศาลให้มีผลในวันอ่าน

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่มีคู่กรณี ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย แล้วแต่กรณี ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มา ให้ศาลบันทึกไว้และให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นได้อ่านโดยชอบแล้ว

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่ไม่มีผู้ถูกร้อง ให้ศาลแจ้งคำวินิจฉัยของศาลแก่ผู้ร้อง และให้ถือว่า วันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำวินิจฉัยเป็นวันอ่าน

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ หรือมาตรา ๒๓๑ (๑) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลจัดทำประกาศผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยเร็ว

การแจ้งให้คู่กรณีมาฟังคำวินิจฉัยและการอ่านคำวินิจฉัยของศาลตามวรรคสอง ศาลต้องแจ้งวัน เวลา และสถานที่ให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันหรือภายในระยะเวลาตามที่ศาลกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่มีการไต่สวนและศาลได้แจ้งวันนัดให้คู่กรณีทราบแล้ว

การแจ้งคำวินิจฉัยตามวรรคสาม ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ร้อง และให้นำความในหมวด ๒ ส่วนที่ ๒ วิธีการส่งสำเนาคำร้อง สำเนาคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือเอกสารอื่นใด และการปิดประกาศของศาล มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลมีข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อย เมื่อศาลเห็นเอง หรือเมื่อคู่กรณีร้องขอและศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อย เช่นว่านั้นให้ถูกต้องก็ได้

การทำคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่เป็นการกลับหรือแก้ผลในคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเดิม เมื่อได้ทำคำสั่งเช่นว่านั้นแล้ว ให้แจ้งคู่กรณีทราบ และให้นำความในข้อ ๔๑ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อได้ทำคำสั่งเช่นว่านั้นแล้ว ห้ามมิให้คัดสำเนาคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเดิม เว้นแต่จะได้คัดสำเนาคำสั่งเพิ่มเติมนั้นรวมไปด้วย

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ศาลกำหนดคำบังคับไว้ในคำวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๔ เมื่อความปรากฏแก่ศาล หรือคู่กรณียื่นคำขอ หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใดที่มีหน้าที่ในการบังคับ รายงานต่อศาลว่า คู่กรณียังไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลหรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำบังคับของศาล ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาหรือไต่สวนและมีคำสั่งกำหนดวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย หรือมีคำสั่งใด ๆ เพื่อให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

ข้อ ๔๕ เมื่อปรากฏว่าองค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใดที่มีหน้าที่ในการบังคับ มิได้ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลให้ถูกต้องครบถ้วน หรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้ศาลไต่สวนหรือแสวงหาข้อเท็จจริง ถ้าศาลไต่สวนแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอให้ฟังได้ว่ากรณีที่มิได้ปฏิบัติตามคำบังคับตามคำวินิจฉัยของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเป็นไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร ศาลอาจแจ้งให้นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานองค์กรอิสระ นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุม ตามความจำเป็นและสมควรแก่ประเภทคดี เพื่อดำเนินการหรือบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาล และแจ้งผลให้ศาลทราบโดยเร็ว

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๖ บรรดาคดีซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลก่อนวันที่ข้อกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ใช้ความในข้อกำหนดนี้บังคับ เว้นแต่ศาลจะเห็นสมควรกำหนดเป็นอย่างอื่น

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

นุรักษ์ มาประณีต

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

แบบพิมพ์ของศาล

ข้อ ๑ แบบพิมพ์ของศาลมีดังนี้

- (๑) คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย
- (๒) คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา
- (๓) คำร้องทั่วไป / คำขออื่น
- (๔) คำชี้แจง
- (๕) บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น
- (๖) คำคัดค้าน
- (๗) คำแถลงการณ์เปิดคดี
- (๘) คำแถลงการณ์ปิดคดี
- (๙) ใบมอบฉันทะ
- (๑๐) บัญชีระบุพยานบุคคล
- (๑๑) บัญชีระบุพยานเอกสาร
- (๑๒) บัญชีระบุพยานวัตถุ
- (๑๓) หนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา
- (๑๔) หนังสือแจ้งผู้ถูกร้องให้มารับสำเนาคำร้อง
- (๑๕) หนังสือแจ้ง
- (๑๖) หนังสือเรียกเอกสาร หลักฐาน หรือบุคคล
- (๑๗) ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๘) บันทึกคำเบิกความพยาน
- (๑๙) บันทึกคำแถลงการณ์เปิดคดี/ปิดคดีด้วยวาจา
- (๒๐) รายงานการพิจารณาคณะตุลาการ
- (๒๑) รายงานการพิจารณาคดี
- (๒๒) คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ
- (๒๓) คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ
- (๒๔) บันทึกการอ่านคำวินิจฉัย

แบบพิมพ์ตามท้ายข้อกำหนดนี้ ให้ใช้กระดาษพิมพ์ขนาด เอ ๔

ข้อ ๒ ผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นที่ประสงค์จะยื่นเอกสารต่อศาล ให้จัดทำแบบพิมพ์ตามข้อ ๑ (๑) ถึง ข้อ ๑ (๑๒) แล้วแต่กรณี ผู้ยื่นสามารถจัดทำแบบพิมพ์ขึ้นมาเองได้ โดยจัดทำต้นฉบับจำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและรับรองความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด เว้นแต่การยื่นผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๓ แบบพิมพ์ตามข้อ ๑ (๑๓) ถึง ข้อ ๑ (๒๔) เป็นแบบพิมพ์สำหรับศาลใช้

(๑)

คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า ผู้ร้อง

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ข้อ ๒.

ข้อ ๓.

หมายเหตุ ข้อ ๒ หมายถึง มาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง

ข้อ ๓ หมายถึง รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้โดยชัดแจ้ง

ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง (กรณีมีผู้ร้องหลายคน)

ชื่อ - นามสกุล

เลขประจำตัวประชาชน

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ชื่อ - นามสกุล

เลขประจำตัวประชาชน

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

(๒)

คำชี้แจงแกไขข้อกล่าวหา

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า ผู้ถูกร้อง

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

เพราะฉะนั้น ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

ข้อ ๑.

ข้อ ๒.

ข้าพเจ้าได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบ จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและ
รับรองความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด / ข้าพเจ้าได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบ
ผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ถูกร้อง

(๓)

คำร้องทั่วไป / คำขออื่น

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ดังนี้

ข้อ ๑.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ ๒.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าได้ยื่นคำร้องทั่วไป / คำขอ และเอกสารประกอบ จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและรับรอง
ความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด / ข้าพเจ้าได้ยื่นคำร้องทั่วไป / คำขอ และเอกสารประกอบผ่านระบบงานคดี
รัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ยื่นคำร้อง / คำขอ

(๔)

คำชี้แจง

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

(๕)

บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

(๖)

คำคัดค้าน

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

เกี่ยวข้องกับคดี เป็น.....

ขอคัดค้านบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของผู้ให้ถ้อยคำ

ฉบับลงวันที่ไว้ดังนี้

ข้อ ๑.

ข้อ ๒.

ข้าพเจ้าได้ยื่นคำคัดค้านและเอกสารประกอบ จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและรับรอง
ความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด / ข้าพเจ้าได้ยื่นคำคัดค้านและเอกสารประกอบผ่านระบบงานคดี
รัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้คัดค้าน

(๗)

คำแถลงการณ์เปิดคดี

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

(๘)

คำแถลงการณ์ปิดคดี

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

(๙)

ใบมอบฉันทะ

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้า.....

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ.....

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ (ที่อยู่สำหรับการจัดส่งเอกสาร)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

หมายเหตุ ไม่ต้องติดอากรแสตมป์

ข้อ ๒.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าได้ยื่นใบมอบฉันทะและเอกสารประกอบ จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและรับรอง
ความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด / ข้าพเจ้าได้ยื่นใบมอบฉันทะและเอกสารประกอบผ่านระบบงานคดี
รัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

(ลงชื่อ).....ผู้มอบฉันทะ
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับมอบฉันทะ
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(๑๐)

บัญชีระบุนุชานบุคคล

บัญชีระบุนุชานบุคคล

เรื่องพิจารณาที่/.....

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ข้าพเจ้าผู้ร้อง/ผู้ถูกร้อง

ขอระบุนุชานบุคคล รวม ลำดับ

ลำดับ	ชื่อและที่อยู่ของพยานโดยละเอียด	วิธีการได้มา นำ/เรียก
๑.	ชื่อ - นามสกุล..... ที่อยู่..... เหตุผลความจำเป็น	
๒.	ชื่อ - นามสกุล..... ที่อยู่..... เหตุผลความจำเป็น	
๓.	ชื่อ - นามสกุล..... ที่อยู่..... เหตุผลความจำเป็น	

ข้าพเจ้าได้ยื่นบัญชีระบุนุชานบุคคล จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและรับรองความถูกต้อง
เป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด / ข้าพเจ้าได้ยื่นบัญชีระบุนุชานบุคคลผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

.....ผู้ร้อง/ผู้ถูกร้อง

(๑๑)

บัญชีระบุงานเอกสาร

บัญชีระบุงานเอกสาร

เรื่องพิจารณาที่/.....

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ข้าพเจ้าผู้ร้อง/ผู้ถูกร้อง

ขอระบุงานเอกสาร รวม ลำดับ

ลำดับ	ชื่อพยานเอกสาร/ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง	วิธีการนำมา นำ/เรียก
๑.	ชื่อพยานเอกสาร ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง..... เหตุผลความจำเป็น	
๒.	ชื่อพยานเอกสาร ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง..... เหตุผลความจำเป็น	
๓.	ชื่อพยานเอกสาร ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง..... เหตุผลความจำเป็น	

ข้าพเจ้าได้ยื่นบัญชีระบุงานเอกสาร จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและรับรองความถูกต้อง
เป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด / ข้าพเจ้าได้ยื่นบัญชีระบุงานเอกสารผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

.....ผู้ร้อง/ผู้ถูกร้อง

(๑๒)

บัญชีระบุงพยานวัตถุ

บัญชีระบุงพยานวัตถุ

เรื่องพิจารณาที่/.....

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ข้าพเจ้า ผู้ร้อง/ผู้ถูกร้อง

ขอระบุงพยานวัตถุ รวม ลำดับ

ลำดับ	ชื่อพยานวัตถุ /ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง	วิธีการนำมาเรียก
๑.	ชื่อพยานวัตถุ ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง..... เหตุผลความจำเป็น	
๒.	ชื่อพยานวัตถุ ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง..... เหตุผลความจำเป็น	
๓.	ชื่อพยานวัตถุ ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง..... เหตุผลความจำเป็น	

ข้าพเจ้าได้ยื่นบัญชีระบุงพยานวัตถุ จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาและรับรองความถูกต้อง เป็นอย่างเดียวกันอีก ๙ ชุด / ข้าพเจ้าได้ยื่นบัญชีระบุงพยานวัตถุผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

.....ผู้ร้อง/ผู้ถูกร้อง

(๑๓)

หนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ถึง

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ด้วยผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยกรณีของผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีข้อความตาม
 สำเนาคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยซึ่งได้ส่งมาพร้อมกับหนังสือนี้แล้ว

จึงให้ท่านทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน.....
 นับแต่วันได้รับหนังสือนี้

.....
 (.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

โทร.....

โทรสาร.....

(๑๔)

หนังสือแจ้งผู้ถูกร้องให้มารับสำเนาคำร้อง

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ถึง

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ด้วยผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยกรณีของผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ.....

.....

จึงให้ท่านมารับสำเนาคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยเพื่อทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ณ ที่ทำการ
 ศาลรัฐธรรมนูญ ในวัน เวลาทำการ ภายใน..... นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งนี้

.....
 (.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

โทร.....

โทรสาร.....

(๑๕)

หนังสือแจ้ง

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ถึง

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ตามที่

..... นั้น

จึงแจ้งมายังท่านเพื่อ

.....
 (.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

โทร.....

โทรสาร.....

(๑๖)

หนังสือเรียกเอกสาร หลักฐาน หรือบุคคล

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ถึง

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ด้วย

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา จึง

ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
 มาตรา ๒๗ วรรคสาม

.....
 (.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

โทร.....

โทรสาร.....

(๑๗)

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

ระหว่าง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

Multiple horizontal dashed lines for writing the details of the case.

ประกาศ ณ วันที่ พุทธศักราช

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๑๘)

บันทึกคำเบิกความพยาน

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้าได้ปฏิญาณตนแล้ว

ข้าพเจ้าชื่อ นามสกุล

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

สถานที่ติดต่อ

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

เกี่ยวข้องกับคดี เป็น

ข้าพเจ้าขอเบิกความเป็นพยานตามที่ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการบันทึกด้วยอุปกรณ์บันทึกเสียง
 และอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือ.....ไว้แล้ว ถูกต้องเป็นความจริง/อ่านแล้ว

..... ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

..... พยาน

(๑๙)

บันทึกคำแถลงการณ์เปิดคดี/ปิดคดีด้วยวาจา

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

ข้าพเจ้าได้ปฏิญาณตนแล้ว

ข้าพเจ้าชื่อ นามสกุล

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ.....

ตำแหน่งหรืออาชีพ

เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. อายุ ปี

สถานที่ติดต่อ

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน

ตรอก/ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

เกี่ยวข้องกับคดี เป็น

ข้าพเจ้าขอแถลงการณ์เปิดคดี/ปิดคดีด้วยวาจาตามที่ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการบันทึกด้วยอุปกรณ์
 บันทึกเสียงและอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือ.....ไว้แล้ว ถูกต้องเป็นความจริง/อ่านแล้ว

..... ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

..... ผู้ร้อง/ผู้ถูกร้อง

(๒๐)

รายงานการพิจารณาคณะตุลาการ
(คณะที่ ...)

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
 ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

.....
 (.....)
 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
 (.....)
 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
 (.....)
 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
 (.....)
 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒๑)

รายงานการพิจารณาคดี

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

Multiple horizontal dotted lines for writing the case details.

(.....)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่องพิจารณาที่/..... :

วันที่.....เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่/.....

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

วันที่..... เดือน..... พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง

..... ผู้ถูกร้อง

เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ๒ -

(คำสั่งที่ /.....)

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่/.....

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

วันที่..... เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
..... ผู้ถูกร้อง

เรื่อง
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ

(คำวินิจฉัยที่ ... /...)

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....
(.....)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒๔)

บันทึกการอ่านคำวินิจฉัย

เรื่องพิจารณาที่/๒๕.....

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
..... ผู้ถูกร้อง

เรื่อง
.....

นัดฟังคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญวันนี้.....
.....
.....

ศาลรัฐธรรมนูญได้อ่านคำวินิจฉัยที่/.... ลงวันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕.....
.....
.....
.....

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่องพิจารณาที่/..... :

วันที่.....เดือน พุทธศักราช ๒๕.....

.....
(.....)

ผู้ร้อง

.....
(.....)

ผู้ถูกร้อง

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณา
และวินิจฉัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญออกข้อกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า “ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อกำหนดนี้

“การประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย” หมายความว่า การประชุมร่วมกันของคณะตุลาการหรือศาลเพื่อกำหนดแนวทางในการพิจารณาคดี การออกคำสั่ง และการทำคำวินิจฉัย

“การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประชุมที่ได้กระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดไม่จำเป็นต้องอยู่ในที่ประชุมแห่งเดียวกัน ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ข้อความ” หมายความว่า เรื่องราว หรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ

“อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักษรระ ตัวเลข เสียง หรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งถือข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นในนามของตนเองหรือแทนบุคคลอื่น

“สื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า สื่อบันทึกข้อมูลหรือสารสนเทศใด ๆ ที่ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีการต่าง ๆ เช่นว่านั้น

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่

“เลขานุการ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ที่ประธานกำหนดให้ทำหน้าที่เลขานุการในการประชุม

“ผู้เข้าร่วมประชุม” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่เป็นองค์คณะ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งประธานศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เข้าประชุม และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งต้องชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อการประชุม

“ความมั่นคงปลอดภัย” หมายความว่า การดำรงไว้ซึ่งความลับ ความถูกต้องครบถ้วน และสภาพพร้อมใช้งานของระบบควบคุมการประชุม รวมทั้งคุณสมบัติอื่น ได้แก่ ความถูกต้องแท้จริง ความรับผิดชอบ การห้ามปฏิเสธความรับผิดชอบ และความน่าเชื่อถือของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง หรือเกิดจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ระบบควบคุมการประชุม” หมายความว่า ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ/หรืออุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และมีการสื่อสารข้อมูลกันโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเข้าถึงและใช้งานสำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ไม่ว่าจะเป็นการประชุมด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ

หมวด ๑

การประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๔ ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจจัดการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยตามวิธีการปกติ เมื่อประธานศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะกำหนดให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้มีผลเช่นเดียวกับการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ข้อกำหนด และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

เมื่อประธานศาลรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ให้เลขานุการแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมทราบล่วงหน้าว่าการประชุมครั้งนั้นจะกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับระบบควบคุมการประชุมและวิธีการที่ใช้ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๕ การจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยต้องมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การแสดงตนของผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนการประชุม
- (๒) การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้สองทางด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ
- (๓) การเข้าถึงเอกสารประกอบการประชุมของผู้เข้าร่วมประชุม

(๔) การลงคะแนนของผู้เข้าร่วมประชุมที่มีสิทธิลงคะแนน ทั้งการลงคะแนนโดยเปิดเผย และการลงคะแนนลับ

(๕) การจัดเก็บข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนไว้เป็นหลักฐาน

(๖) การแจ้งเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุม

(๗) มาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีสิทธิร่วมประชุมรู้หรือล่วงรู้ถึง ข้อมูลการประชุมในเรื่องลับ ทั้งเอกสารประกอบการประชุม ข้อมูลที่นำเสนอในระหว่างการประชุม หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลับ

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งมาตรฐาน การรักษาความมั่นคงปลอดภัย ให้เป็นไปตามที่ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

หมวด ๒

การจัดทำรายงานการพิจารณาคดี หรือคำวินิจฉัย หรือคำสั่ง

ข้อ ๗ เมื่อเสร็จการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ศาลทำรายงานการพิจารณาคดีหรือคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง และลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และให้ถือว่ารายงานการพิจารณาคดีหรือคำวินิจฉัย หรือคำสั่งได้ทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๓ วรรคสอง และมาตรา ๗๗ วรรคสอง

ให้บันทึกรายงานการพิจารณาคดีหรือคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรจัดเก็บไว้ด้วย

หมวด ๓

อื่น ๆ

ข้อ ๘ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับศาลในการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้ ระบบดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ที่เหมาะสม โดยต้องจัดให้มีระบบฐานข้อมูลที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดเก็บ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อกำหนดนี้ รวมทั้งจัดให้มีระบบสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการกู้คืน ข้อมูลที่เหมาะสม

ข้อ ๙ หากเจ้าหน้าที่พบว่ามีเหตุที่อาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบ ตามข้อกำหนดนี้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น เจ้าหน้าที่อาจดำเนินการปิดระบบดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ทันที เพื่อซ่อมแซม บำรุงรักษา หรือรักษาความปลอดภัยของระบบ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐ กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการใดในข้อกำหนดนี้ ให้ศาลเป็นผู้พิจารณา
วินิจฉัยและมีคำสั่ง

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
เกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้

ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
ให้ปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๒ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามข้อกำหนดนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย
ในที่ทำการศาล พ.ศ. 2562

ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในที่ทำการศาล

พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และการรักษาความปลอดภัยของการพิจารณาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและรัดกุม สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงโครงสร้างการบริหารราชการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๘ (๘) ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในที่ทำการศาล พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในที่ทำการหรือบริเวณที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญและเข้าฟังการไต่สวนของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

“คณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า บุคคลซึ่งแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการนั้น

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

“ที่ทำการศาล” หมายความว่า อาณาบริเวณหรือพื้นที่ที่ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน และให้หมายความรวมถึงอาณาบริเวณหรือพื้นที่อื่นใดที่มีการประกาศของศาลกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือกรณีที่เกิดภัยอันตรายหรือเหตุอื่นใดที่คุกคามศาลหรือสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญอย่างร้ายแรงและเร่งด่วน จนน่าจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หรือปลอดภัยหรืออิสระในการพิจารณาวินิจฉัยคดี ไม่ว่าภัยอันตรายหรือเหตุอันคุกคามนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคล หรือเป็นภัยธรรมชาติที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

“สื่อมวลชน” หมายความว่า สื่อกลางที่นำข่าวสาร สาร และเนื้อหาสาระทุกประเภท ไปเผยแพร่สู่มวลชน สาธารณชน เพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อดิจิทัล หรือในรูปอื่นใดที่สามารถสื่อความหมายให้ประชาชนทราบได้เป็นการทั่วไป และให้หมายความรวมถึงเจ้าของ หรือบรรณาธิการ หรือผู้แทนของสื่อดังกล่าว

“ผู้บัญชาการสถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบประธานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกระเบียบสำนักงาน ประกาศสำนักงาน และกำหนดมาตรการหรือข้อปฏิบัติ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในที่ทำการศาลให้ใช้ระเบียบนี้ และให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๗ ให้ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน และผู้ซึ่งมาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงาน ที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้อย่างเคร่งครัด โดยให้อยู่ในความควบคุม และรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ข้อ ๘ หากเกิดความบกพร่อง เสียหาย หรือมีกรณีที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอันอาจกระทบกระเทือนถึงการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามระเบียบนี้ประการใด ให้ผู้ทราบเหตุการณ์ต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นหรือหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยโดยตรงทันที

ข้อ ๙ ที่ทำการศาลเป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรม จำเป็นต้องมีความสงบเรียบร้อยและปลอดภัย ควรได้รับความเคารพและเป็นเขตหวงห้าม บุคคลหรือยานพาหนะที่จะเข้ามาจำต้องปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๐ ที่ทำการศาลถือเป็นเขตปลอดอาวุธ ห้ามผู้ใดนำหรือพกพาอาวุธติดตัวเข้ามาในที่ทำการศาลโดยเด็ดขาด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาลหรือเลขาธิการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๑ การรักษาความลับของทางราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น

หมวด ๒

พื้นที่รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๑๒ พื้นที่รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น ดังนี้

(๑) พื้นที่ชั้นนอก

(๒) พื้นที่ควบคุม

(๓) พื้นที่หวงห้าม

ข้อ ๑๓ พื้นที่ชั้นนอก หมายถึง พื้นที่ที่ทำการศาลทั้งหมด หรือพื้นที่อื่นใดตามที่ศาลกำหนด ยกเว้นพื้นที่ควบคุม และพื้นที่หวงห้าม

บุคคลและยานพาหนะที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ต้องผ่านการตรวจของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๑๔ พื้นที่ควบคุม หมายถึง พื้นที่ภายในที่ทำการศาล หรือพื้นที่อื่นใดตามที่ศาลกำหนด ซึ่งอยู่ถัดจากพื้นที่ชั้นนอกเข้ามา ยกเว้นพื้นที่หวงห้าม

ห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มาปฏิบัติงานหรือมาติดต่อราชการ

บุคคลที่เข้าไปในพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ต้องผ่านการตรวจตัวบุคคลและสิ่งของที่นำพามาตามวิธีการของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๑๕ พื้นที่หวงห้าม หมายถึง ห้องประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ห้องออกนั่งพิจารณาคดี และห้องทำงานของประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ห้องเก็บสำนวนคดี รวมถึงพื้นที่อื่นใดตามที่ศาลกำหนด

ห้ามผู้ใดเข้าไปในห้องประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และห้องออกนั่งพิจารณาคดี เว้นแต่บุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน และผู้ที่ได้รับอนุญาตจากศาล

ห้ามผู้ใดเข้าไปในห้องทำงานของประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ห้ามผู้ใดเข้าไปในห้องเก็บสำนวนคดี เว้นแต่เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ

การอนุญาตให้บุคคลเข้าในห้องออกนั่งพิจารณาคดี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวด ๗ การเข้าฟังการไต่สวนของศาล

ข้อ ๑๖ ให้ศาลมีอำนาจประกาศกำหนดพื้นที่ทำการศาล หรือพื้นที่อื่นใดตามข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง พื้นที่รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย รวมถึงกำหนดขอบเขตของพื้นที่รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยภายในที่ทำการศาล

หมวด ๓

ระดับการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๑๗ ระดับการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

(๑) ระดับปกติ

(๒) ระดับเตือนภัย

(๓) ระดับสูงสุด

ให้เลขาธิการมีอำนาจประกาศกำหนดระดับและมาตรการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย และเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย วิธีการปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามระดับและมาตรการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยต่าง ๆ

ข้อ ๑๘ ระดับปกติ หมายถึง สถานการณ์ทั่วไปเป็นปกติ ไม่มีสิ่งบอกรเหตุหรือข้อมูลใด ๆ ว่าจะมีเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยและความไม่สงบเรียบร้อยเกิดขึ้นกับที่ทำการศาล

การกำหนดมาตรการและวิธีการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในระดับปกติ ให้มุ่งหมายถึงความสะดวกและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการผ่านเข้าออกที่ทำการศาลเป็นหลัก

ข้อ ๑๙ ระดับเตือนภัย หมายถึง สถานการณ์ที่มีสิ่งบอกรเหตุ หรือข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า อาจจะมีเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยและความไม่สงบเรียบร้อยเกิดขึ้นในที่ทำการศาลหรือแก่บุคคลที่อยู่ในที่ทำการศาล

การกำหนดมาตรการและวิธีการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในระดับเตือนภัย ให้มุ่งหมายถึงความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยมากกว่าความสะดวกในการผ่านเข้าออกที่ทำการศาล

ข้อ ๒๐ ระดับสูงสุด หมายถึง สถานการณ์ที่มีสิ่งบอกรเหตุ หรือข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ศาลเป็นเป้าหมายของการก่อเหตุร้าย หรือจะมีความไม่ปลอดภัยหรือความไม่สงบเรียบร้อยเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

การกำหนดมาตรการและวิธีการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในระดับสูงสุด
ให้มุ่งหมายถึงความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยเป็นความสำคัญสูงสุด

หมวด ๔
การอนุญาต

ข้อ ๒๑ ให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยจัดให้มี
บัตรแสดงตนสำหรับบุคคลที่ปฏิบัติงานภายในที่ทำการศาล เพื่อใช้แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามา
ปฏิบัติงานในที่ทำการศาล

ข้อ ๒๒ ห้ามผู้ใดเข้ามาในที่ทำการศาล เว้นแต่ผู้มีบัตรอนุญาตสำหรับบุคคล

ข้อ ๒๓ ห้ามผู้ใดนำยานพาหนะเข้ามาในที่ทำการศาล เว้นแต่มีบัตรอนุญาตหรือได้รับอนุญาต
จากหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

ให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยเป็นผู้ออกบัตรอนุญาต
ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๒๔ ให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยจัดให้มี
บัตรอนุญาตผ่านเข้าออกที่ทำการศาลสำหรับบุคคลภายนอก หรือสื่อมวลชน อันเป็นผู้มาติดต่อราชการ
โดยบุคคลหรือสื่อมวลชนดังกล่าวจะต้องติดต่อขอแลกบัตรดังกล่าวกับหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษา
ความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๒๕ ผู้มีบัตรแสดงตนหรือบัตรอนุญาตสำหรับบุคคลผ่านเข้าที่ทำการศาลต้องติด
บัตรแสดงตนหรือบัตรอนุญาตตลอดเวลาที่อยู่ในที่ทำการศาล

บุคคลตามวรรคหนึ่งรายใดที่พ้นจากหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานหรือปฏิบัติภารกิจในที่ทำการศาล
ให้ส่งคืนบัตรแสดงตนหรือบัตรอนุญาตสำหรับบุคคลให้สำนักงาน

ข้อ ๒๖ ห้ามผู้ใดนำบัตรแสดงตนหรือบัตรอนุญาตสำหรับบุคคลนำบัตรไปใช้แอบอ้างหรือ
แสดงเป็นหลักฐานในสถานที่อื่นใดในทางที่ไม่เหมาะสม

หากพบว่ามีผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามความในวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานเรียกบัตรคืนหรือยกเลิก
บัตรแสดงตนหรือบัตรอนุญาตสำหรับบุคคลดังกล่าว

หมวด ๕
การปฏิบัติ

ส่วนที่ ๑
บุคคลทั่วไป

ข้อ ๒๗ บุคคลที่เข้ามาในที่ทำการศาลต้องแต่งกายสุภาพ ประพฤติตนให้เรียบร้อย รักษา มารยาท ปฏิบัติตนให้เหมาะสม และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๒๘ ห้ามผู้ใดแจกจ่าย เผยแพร่ จำหน่ายเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือสิ่งอื่นใดในที่ทำการศาล เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ

ข้อ ๒๙ ห้ามผู้ใดถ่ายภาพ ถ่ายทำภาพยนตร์ บันทึกภาพและเสียง หรือกระทำการอย่างอื่น ในทำนองเดียวกันในที่ทำการศาล เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล

ข้อ ๓๐ ห้ามนำสัตว์ วัตถุ หรือสิ่งของที่นำจะเป็นอันตราย หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ บุคคลเข้ามาในพื้นที่ควบคุมและพื้นที่หวงห้าม เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ

ข้อ ๓๑ ห้ามผู้ใดพักอาศัยอยู่ในที่ทำการศาล

ห้ามผู้ใดอยู่ในที่ทำการศาลนอกเวลาราชการตั้งแต่เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๕.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ผู้มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ

ส่วนที่ ๒

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและ ความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๓๒ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคล ทรัพย์สิน และอาคารสถานที่ ในที่ทำการศาล

(๒) ป้องกันการกระทำความผิดอาญา หรือการละเมิดอำนาจศาลในที่ทำการศาล

(๓) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงาน ของสำนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่

(๔) รวบรวมตรวจสอบข้อเท็จจริง และปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งศาลหรือเลขาธิการ ในการดำเนินคดีละเมิดอำนาจศาล

(๕) ควบคุมดูแลให้การจราจรบริเวณที่ทำการศาล เป็นไปโดยสะดวกและปลอดภัย และให้มี อำนาจในการเคลื่อนย้ายยานพาหนะตามสมควร

(๖) ดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามที่เลขาธิการ มอบหมาย

ข้อ ๓๓ เมื่อมีภัยคุกคามหรือพบว่าผู้อยู่ในบริเวณที่ทำการศาลอาจกระทำความผิดอาญา หรืออาจก่อให้เกิดการละเมิดอำนาจศาลให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัย

และความสงบเรียบร้อยทำการระงับเหตุเท่าที่จำเป็น และประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่น เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

ข้อ ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของศาล เมื่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเลขาธิการ ร้องขอว่ามีเหตุตามข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ หรือในการพิจารณาคดีที่สำคัญ หรือมีเหตุอันสมควรอื่น ให้สำนักงานเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย และจัดเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นรักษาความปลอดภัยบุคคลดังกล่าว หรือบุคคลอื่นตามที่เลขาธิการเห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๓๕ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาความปลอดภัยบุคคลตามข้อ ๓๔ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยทั้งภายในที่ทำการศาลและภายนอกที่ทำการศาล

ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย หากมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเฉพาะหน้าซึ่งอาจกระทบต่อบุคคลตามข้อ ๓๔ ให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการความปลอดภยนั้น มีอำนาจสั่งการแก้ไขสถานการณ์ตามความเหมาะสมและพอสมควรแก่เหตุ

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยอาจร้องขอเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกหรือดำเนินการแก้ไขเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบในโอกาสแรก

หมวด ๖

การบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน

ข้อ ๓๖ เมื่อมีเหตุอันถือได้ว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้เลขาธิการหารือกับประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ชักช้า หากได้รับความเห็นชอบให้ประกาศใช้มาตรการในสถานการณ์ฉุกเฉินตามหมวดนี้ได้ และแจ้งให้บุคลากรของศาลและสำนักงานทราบโดยด่วน

ข้อ ๓๗ ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งการใด ๆ เพื่อป้องกัน ระงับ ยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นต่อศาลและสำนักงาน รวมถึงตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ บุคลากรของศาลและสำนักงาน หรือมีอำนาจสั่งการใด ๆ เพื่อให้ศาลและสำนักงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของประธานศาลรัฐธรรมนูญ

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งอาจหมายรวมถึง

(๑) สั่งให้ปิดที่ทำการศาล หรือกำหนดวันและเวลาทำการเป็นกรณีพิเศษ

(๒) สั่งให้บุคลากรของสำนักงานดำเนินการใด ๆ เพื่อความเหมาะสมแก่สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงภารกิจตามตำแหน่งหน้าที่และสายการบังคับบัญชา

(๓) สั่งให้บุคลากรของสำนักงานประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก หากเห็นว่าจำเป็นต่อการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

(๔) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือผู้บัญชาการสถานการณ์ฉุกเฉิน การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งและวรรคสองจะต้องกระทำเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกัน ระวัง ยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น และให้รายงานต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญทราบ โดยไม่ชักช้า และเมื่อเห็นว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยุติลงหรือมีเหตุเปลี่ยนแปลงประการใดแล้ว ให้เลขาธิการหรือต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อยกเลิกมาตรการในสถานการณ์ฉุกเฉินก็ได้

ข้อ ๓๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ตามข้อ ๓๗ วรรคสอง (๔) ประกอบด้วยเลขาธิการ เป็นประธานกรรมการ รองเลขาธิการที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธาน ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนผู้บัญชาการกองทัพไทย ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาล ทูตสองห้อง ผู้อำนวยการเขตหลักสี่ เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการกลุ่มงานรักษาความปลอดภัย เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๓๙ คณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือผู้บัญชาการสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามข้อ ๓๗ วรรคสอง (๔) มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ป้องกัน ระวัง ยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น
- (๒) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภายนอกในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน
- (๓) กำหนดแผนรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยที่ทำการศาล หรือแผนเผชิญเหตุ
- (๔) ดำเนินการอื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือผู้บัญชาการสถานการณ์ฉุกเฉินรายงานเลขาธิการทราบโดยทันที

หมวด ๗

การเข้าฟังการไต่สวนของศาล

ข้อ ๔๐ คู่กรณี ผู้เกี่ยวข้อง และผู้ที่ประสงค์จะเข้าฟังการไต่สวนของศาล ต้องนำ บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรอื่นที่หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยเห็นสมควรให้ใช้แทนได้ มาแลกบัตรเข้าฟังการไต่สวน หรือการออกนั่งพิจารณาคดี และให้ระบุชื่อ ชื่อสกุล พร้อมลงลายมือชื่อในสมุดที่สำนักงานจัดไว้

เลขาธิการหรือผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจพิจารณาและออกบัตรอนุญาตให้ตามที่เห็นสมควร และบัตรอนุญาตนี้ ให้ใช้ได้เฉพาะวันที่มีการไต่สวนของศาล

ข้อ ๔๑ สื่อมวลชนใดประสงค์จะเข้าฟังการไต่สวนของศาล ให้ทำเป็นหนังสือถึงเลขาธิการ โดยระบุเรื่องพิจารณา วันเวลาที่นัดพิจารณา และระบุชื่อ ชื่อสกุลของสื่อมวลชนดังกล่าว ทั้งนี้ บัตรอนุญาตและการแลกบัตรเข้าฟังการไต่สวนของศาลให้นำข้อ ๔๐ มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานใด หรือคณะบุคคลใดขอเข้าฟัง การไต่สวนของศาล เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษานั้น ให้เลขาธิการหรือผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจ พิจารณาและอนุญาตตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ บัตรอนุญาตและการแลกบัตรเข้าฟังการไต่สวนของศาล ให้นำข้อ ๔๐ มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๔๓ ห้ามผู้เข้าฟังการไต่สวนของศาลแสดงกิริยาไม่เรียบร้อย หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนหรือขัดขวางการไต่สวนของศาล ทั้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน โดยเคร่งครัดด้วย

ข้อ ๔๔ บัตรอนุญาตตามข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานกำหนด และเลขาธิการหรือผู้ได้รับมอบหมายจะยกเลิก เปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบ ประกาศ และมาตรการหรือข้อปฏิบัติที่ออกตามความ ในข้อ ๗ ให้การดำเนินการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยเป็นไปตามระเบียบสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๔๓ และแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่เดิม ไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นุรักษ์ มาประณีต

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับ
การละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. 2562

ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือองค์การอิสระ รวมทั้งหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยของการพิจารณาคดีโดยมีอำนาจในการมีคำสั่งให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการ หรืองดเว้นกระทำการ ตลอดจนมีอำนาจพิจารณาและสั่งหรือลงโทษกรณีที่มีการกระทำที่เป็นการละเมิดอำนาจศาล ดังนั้น เพื่อป้องกันคุ้มครองรักษากระบวนการพิจารณาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและเหมาะสม สมควรวางหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในคดีละเมิดอำนาจศาลไว้เพื่อถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๑๓ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ การดำเนินคดีละเมิดอำนาจศาลให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้ และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ การขอถอนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจากการพิจารณา ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพิจารณาคดี สถานที่พิจารณาเวลาการพิจารณา การแจ้งคำสั่งศาลหรือหมาย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๕ เมื่อมีการกระทำที่เป็นการละเมิดอำนาจศาล ให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญรวบรวมข้อเท็จจริงพร้อมความเห็น เสนอต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าควรเสนอให้ศาลพิจารณาเป็นคดีละเมิดอำนาจศาลหรือไม่

หากประธานศาลรัฐธรรมนูญเห็นชอบให้เสนอศาลพิจารณาเป็นคดีละเมิดอำนาจศาล ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตั้งสำนวนกล่าวหาเสนอต่อศาลเพื่อพิจารณา

กรณีการกระทำละเมิดอำนาจศาลปรากฏต่อศาลในขณะพิจารณาคดี ศาลอาจพิจารณาเป็นคดีละเมิดอำนาจศาลและมีคำสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๙ ได้ทันที โดยไม่ต้องดำเนินการไต่สวนตามวรรคหนึ่งและวรรคสองก็ได้

ข้อ ๖ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญหรือรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมาย พิจารณามอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนคดีละเมิดอำนาจศาล

เมื่อได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมอบหมายเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนคดีละเมิดอำนาจศาล

ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนคดีละเมิดอำนาจศาลเสนอสำนวนคดีละเมิดอำนาจศาลพร้อมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของศาลต่อเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น แล้วให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อศาล

ข้อ ๗ ให้ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้หน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานสอบสวน ดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาได้

ศาลอาจแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งรวบรวมพยานหลักฐานที่ได้ตามวรรคหนึ่งแล้วเสนอรายงานต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

ข้อ ๘ ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งหรือออกหมายในการพิจารณาคดีและการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาล

ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งซึ่งได้รับมอบหมายจากศาลเป็นผู้ลงลายมือชื่อในคำสั่งหรือในหมายตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๙ แบบพิมพ์คำสั่งหรือหมายของศาลตามข้อ ๘ และแบบพิมพ์ที่ใช้ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล กำหนดให้ใช้เพื่อการใด มีรูปแบบ ขนาดและข้อความอย่างไร ให้เป็นไปตามท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ เพื่อให้การพิจารณาและการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศาลหรือสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาจร้องขอเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นดำเนินการใด ๆ ช่วยสนับสนุนก็ได้

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดส่งตัวอย่างลายมือชื่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนที่มีหน้าที่ลงชื่อในหมายศาล และตัวอย่างตราครุฑศาลไปให้ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้ควบคุมดูแลสถานที่กักขังแห่งท้องที่ที่ศาลตั้งอยู่ และเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการตรวจสอบลายมือชื่อในหมายหากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนใดพ้นจากหน้าที่ดังกล่าวแล้วก็ให้แจ้งไปให้ทราบด้วย

ข้อ ๑๒ องค์กรของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาลและในการทำคำสั่งต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญในคดีละเมิดอำนาจศาลให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่การลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๙วรรคหนึ่ง (๓) ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ ๑๓ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นุรักษ์ มาประณีต

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

แบบพิมพ์ของศาล

ข้อ ๑ แบบพิมพ์ของศาลในคดีละเมิดอำนาจศาลมีดังนี้

- (๑) ปกหน้าสำนวนคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๑)
- (๒) หน้าสำนวนคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๒)
- (๓) สารบัญคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๓)
- (๔) คำกล่าวหาคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๔)
- (๕) หมายเรียกเอกสาร หลักฐาน หรือบุคคล คดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๕)
- (๖) รายงานการพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๖)
- (๗) รายงานตุลาการตามข้อ ๗ คดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๗)
- (๘) รายงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๖ คดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๘)
- (๙) คำสั่งศาลคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๐๙)
- (๑๐) บันทึกการอ่านคำสั่งศาลคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๑๐)
- (๑๑) หมายจำคุก/กักขัง คดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๑๑)
- (๑๒) หมายจับคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๑๒)
- (๑๓) หมายปล่อยคดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๑๓)
- (๑๔) คำสั่งเบิกตัวผู้ต้องขัง คดีละเมิดอำนาจศาล (แบบพิมพ์ ล.๑๔)

ข้อ ๒ แบบพิมพ์ตามท้ายระเบียบนี้ ให้ใช้กระดาษพิมพ์ขนาด เอ ๔

(ล.๐๑)
ปกหน้าสำนวน
คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /
คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ศาลรัฐธรรมนูญ

ระหว่าง { เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้กล่าวหา
..... ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

บันทึก

๑. ๑๐
๒. ๑๑
๓. ๑๒
๔. ๑๓
๕. ๑๔
๖. ๑๕
๗. ๑๖
๘. ๑๗
๙. ๑๘

(ล.๐๒)
หน้าสำนวน
คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /
คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ศาลรัฐธรรมนูญ

ระหว่าง { เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้กล่าวหา
..... ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

กล่าวหาวันที่ เดือน พ.ศ.

พิจารณาหรือไต่สวนครั้งแรกวันที่ เดือน พ.ศ.

พิจารณาหรือไต่สวนเสร็จสำนวนวันที่ เดือน พ.ศ.

บันทึก

วันที่ เดือน พ.ศ. ศาลได้อ่านคำสั่งในคดีเรื่องนี้

ให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาฟังแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

..... ผู้กล่าวหา

..... ผู้ถูกกล่าวหา

..... ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ล.๐๕)

หมายเรียกเอกสาร หลักฐาน หรือบุคคล
คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ศาลรัฐธรรมนุญ

ระหว่าง { เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ ผู้กล่าวหา
..... ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

ถึง.....

อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... โทรสาร.....

ด้วย

.....
.....
.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนุญ

โทร

โทรสาร

(ล.๐๖)
รายงานการพิจารณา
คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /
คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ศาลรัฐธรรมนูญ

ระหว่าง { เลขที่คำสั่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
.....ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

ศาลเริ่มพิจารณาคดี เวลา.....นาฬิกา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(.....)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คดีหมายเลขดำที่ ถ. /

คดีหมายเลขแดงที่ ถ. /

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คดีหมายเลขดำที่ ถ. /

คดีหมายเลขแดงที่ ถ. /

.....

(.....)

ผู้กล่าวหา

.....

(.....)

ผู้ถูกกล่าวหา

(ล.๐๗)

รายงานตุลาการตามข้อ ๗

คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ศาลรัฐธรรมนูญ

ระหว่าง { เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
.....ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

ขอเสนอรายงานต่อศาล มีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ล.๐๘)

รายงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๖
คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ระหว่าง { เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
.....ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

ขอเสนอรายงานต่อศาล มีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

จึงรายงานมาเพื่อโปรดพิจารณา

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

.....

(.....)

(ล.๐๙)
คำสั่งศาล
คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

**ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ**

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ระหว่าง { เลขที่คำสั่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
.....ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(.....)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

.....

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ล.๑๐)

บันทึกการอ่านคำสั่งศาล

คดีละเมิดอำนาจศาล

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ระหว่าง { เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
.....ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง ละเมิดอำนาจศาล

นัดฟังคำสั่งของศาลวันนี้.....

ศาลได้อ่านคำสั่งที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

บันทึก

ได้ฟังคำสั่งศาลที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....แล้ว

จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

.....ผู้กล่าวหา

.....ผู้ถูกกล่าวหา

(ล.๑๑)

หมายจำคุก/กักขัง

คดีละเมิดอำนาจศาล

ที่.....

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ระหว่าง { เลขที่การสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
.....ผู้ถูกกล่าวหา

หมายถึง ผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการสถานหญิงกลาง/ผู้อำนวยการสถานกักขังกลาง

ด้วยศาลมีคำสั่งว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง (๓) ให้จำคุก/กักขัง นาย/นาง/นางสาวนามสกุล
นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. เป็นต้นไป

เพราะฉะนั้น ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ ให้ท่านจำคุก/กักขัง นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....ผู้ถูกกล่าวหาไว้ตามหมายนี้
เมื่อครบกำหนดโทษแล้วให้ปล่อยตัวทันที

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ล.๑๒)
 หมายจับ
 คดีละเมิดอำนาจศาล
 ที่.....

คดีหมายเลขดำที่ ล. /
 คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ระหว่าง { เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
ผู้ถูกกล่าวหา

หมายถึง.....
 ด้วย.....

ซึ่งต้องการจะทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

กรณีมีหลักฐานตามสมควรว่า*.....

๑. ต้องคำสั่งจำคุกในคดีละเมิดอำนาจศาล และหลบหนี

๒. อื่นๆ.....

ฉะนั้นให้ท่านจับตัว*.....

เลขประจำตัวประชาชน ---- เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ถนน.....ตรอก/ซอย.....ใกล้เคียง.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....ไปส่งที่.....กรมราชทัณฑ์.....

ภายในอายุความ**.....ปี นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เพื่อจะได้ดำเนินการตามกฎหมาย แต่ไม่เกินวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(พลิก)

หมายเหตุ : * ให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล และแนบตำหนิรูปพรรณของบุคคลที่จะถูกจับเท่าที่ทราบไปพร้อมกับหมายนี้ด้วย

** ภายในอายุความ ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่กระทำความผิด หรือภายในอายุความ ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งจำคุก

บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายได้แจ้งข้อความในหมายให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทราบ และได้ส่งหมายให้ตรวจดูแล้ว

.....เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมาย

ข้าพเจ้าผู้มีชื่อข้างท้ายนี้ได้รับทราบข้อความในหมาย และได้ตรวจดูหมายแล้ว

.....ผู้รับทราบ

(.....)

คำเตือน

๑) เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายพึงปฏิบัติตามกฎหมาย และต้องแสดงหมายต่อผู้ถูกจับ และแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิของตนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓

๒) เมื่อจับกุมบุคคลตามหมายได้แล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับไปยังศาล หรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในหมายโดยด่วน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๔ แต่ถ้าไม่อาจส่งตัวผู้ถูกจับไปได้ในขณะนั้น เนื่องจากเป็นเวลาที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้จนกว่าจะถึงเวลาศาลเปิดทำการตามมาตรา ๘๔/๑

(ล.๑๓)

หมายปล่อย

คดีละเมิดอำนาจศาล

ที่

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ระหว่าง { เลขที่การสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.....ผู้กล่าวหา
.....ผู้ถูกกล่าวหา

หมายถึง.....

ด้วย นาย/นาง/นางสาวนามสกุล.....

ซึ่งต้องโทษจำคุก/กักขัง ว่า กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง (๓) ตามที่ศาลได้มีหมายจำคุก/กักขัง

คดีละเมิดอำนาจศาล ที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....นั้น

บัดนี้.....

.....แล้ว

ฉะนั้นให้ปล่อยตัว.....

.....ไปทันที

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ล.๑๔)

คำสั่งเบิกตัวผู้ต้องขัง

คดีละเมิดอำนาจศาล

ที่

คดีหมายเลขดำที่ ล. /

คดีหมายเลขแดงที่ ล. /

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ถึง

ด้วยศาลนี้ต้องการเบิกตัวผู้ต้องขังไปยังศาล ในวันที่.....เดือน.....

พ.ศ.เวลา..... นาฬิกา

ให้ท่านจัดการคุมตัวผู้ต้องขังรวม.....คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้ ไปส่งยังศาลตามกำหนดวัน

เวลาข้างต้น เพื่อนำไปพิจารณาในคดีละเมิดอำนาจศาล และคอยคุมตัวกลับคืน

อันดับ	ชื่อผู้ต้องขัง	เลขที่หมายขัง	คดีหมายเลขที่	หมายเหตุ

(.....)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2563

ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี พ.ศ. ๒๕๕๕

(๒) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คณะตุลาการ” หมายความว่า คณะตุลาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๙

“สำนักที่รับผิดชอบสารคดี” หมายความว่า สำนักที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานสารคดี ทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง ทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดี และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

“หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน” หมายความว่า สำนักคดีหรือกลุ่มงานคดีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำนวนคดี

“ผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน” หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดีหรือผู้เชี่ยวชาญด้านคดีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำนวนคดี

“เอกสารในสำนวนคดี” หมายความว่า คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำร้องทั่วไป/คำขออื่น คำชี้แจง บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น คำคัดค้าน คำแถลงการณ์เปิดคดี คำแถลงการณ์ปิดคดี ใบมอบฉันทะ บัญชีระบุพยานบุคคล บัญชีระบุพยานเอกสาร บัญชีระบุพยานวัตถุ คำร้องหรือหนังสืออื่นใดที่คู่กรณี ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเอกสารประกอบคำร้องหรือหนังสือดังกล่าว หรือเอกสารที่ศาลรัฐธรรมนูญ คู่กรณี ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นนำเข้าสู่สำนวนคดี

“เอกสารทางธุรการคดี” หมายความว่า เอกสารประกอบสำนวนคดีที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามระเบียบนี้

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยความเห็นชอบของประธานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

สารบบคดี การตรวจคำร้อง และแยกประเภทคำร้อง

ข้อ ๖ ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีจัดให้มีสารบบคดี ทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง และทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก

หลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมสารบบคดีและทะเบียนงานคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๗ การรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใด ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีเป็นหน่วยงานรับคำร้องโดยตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องหรือเอกสารอื่นใด พร้อมทั้งออกใบรับไว้เป็นหลักฐาน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด

ข้อ ๘ การแยกประเภทคำร้องให้แยกตามความเร่งด่วน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) ด่วนที่สุด เป็นคำร้องที่รัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ด่วน เป็นคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรกำหนด

(๓) ปกติ เป็นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยที่ไม่ใช่ตาม (๑) และ (๒)

เมื่อแยกประเภทคำร้องแล้ว ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีประทับตราประเภทคดีดังกล่าว และช่องทางการยื่นคำร้องไว้ที่ปกหน้าสำนวนก่อนลงสารบบคดี

หมวด ๒

การจ่ายและการจัดทำสำนวนคดี

ข้อ ๙ เมื่อได้รับคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมายจ่ายสำนวนคดีให้แก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนและผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน

ในกรณีที่คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยมีหลายเรื่องในคำร้องเดียวกัน อาจจ่ายสำนวนคดีแยกเป็นรายเรื่องก็ได้

ข้อ ๑๐ ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบคดีเสนอสำเนาสำนวนคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนและผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน

ข้อ ๑๑ เมื่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้รับสำนวนคดี ให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารในสำนวนคดี พร้อมทั้งประทับตรา คำว่า “สำนวนคดีหลัก” ไว้มุมขวาบนของเอกสารในสำนวนคดีหลัก และจัดทำสารบัญเอกสารในสำนวนคดี จัดเก็บพยานหลักฐาน ตลอดจนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นในแต่ละคราวแล้ว ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนนำเอกสารในสำนวนคดีดังกล่าวส่งมอบให้สำนักที่รับผิดชอบสารบคดีดำเนินการตามหมวด ๔

ในระหว่างการพิจารณาคดี หากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

หมวด ๓

การสนับสนุนกระบวนการพิจารณาในศาล

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่สนับสนุนและช่วยเหลือศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๑๓ ก่อนจัดให้มีการประชุมคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนหรือผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวนจัดทำบันทึกสรุปสำนวนเกี่ยวกับอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการรับคำร้อง ความเห็นที่เกี่ยวกับคำร้องหรือคำขอใด ๆ หรือความเห็นที่เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี แล้วแต่กรณีเสนอต่อคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณา เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนอาจกระทำด้วยวาจาก็ได้

ข้อ ๑๔ การพิจารณาคดีของคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนยก่างารายงานการพิจารณา โดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก่อนเสนอต่อคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๕ การจัดทำวาระการประชุมของศาลรัฐธรรมนูญ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำระเบียบวาระการประชุมตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๑๖ ระหว่างการพิจารณาคดีของคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาคดี และให้รายงานความคืบหน้าการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๗ การไต่สวนหรือการออกนั่งพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๘ ในการไต่สวนและต้องมีการหมายพยานหลักฐาน ให้ประทับตราหมายพยานหลักฐานของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้อง และผู้ถูกร้อง ดังนี้

(๑) พยานเอกสารที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียก คือ “หมาย ศ” และวัตถุพยานที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียก คือ “หมาย วศ”

(๒) พยานเอกสารของผู้ร้อง คือ “หมาย ร” และวัตถุพยานของผู้ร้อง คือ “หมาย วร”

(๓) พยานเอกสารของผู้ถูกร้อง คือ “หมาย ถ” และวัตถุพยานของผู้ถูกร้อง คือ “หมาย วถ”

ส่วนพยานหลักฐานประเภทอื่น ให้เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๑๙ ในกระบวนการพิจารณาที่ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการบันทึกคำให้การของคู่กรณีหรือคำเบิกความของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญโดยอุปกรณ์บันทึกเสียง หรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายถอดออกเป็นภาพหรือเสียง ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนถอดความคำให้การหรือคำเบิกความรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก

ข้อ ๒๐ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีมติในคำร้องใด ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนและผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวนร่วมกันยกร่างคำสั่งหรือร่างคำวินิจฉัยตามมติดังกล่าวโดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก่อนเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒๑ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญก่อนส่งไปประกาศราชกิจจานุเบกษาและความเห็นส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณะ

หากศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรอาจให้เปลือยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นภาษาต่างประเทศก็ได้

หมวด ๔

การเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก

ข้อ ๒๒ เมื่อสำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีได้รับเอกสารในสำนวนคดีจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนแล้ว ให้จัดเก็บรักษาไว้ในห้องจัดเก็บสำนวนคดีหลัก

ข้อ ๒๓ การเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีดำเนินการควบคุมดูแลการเบิกจ่ายและจัดเก็บรักษาเอกสารในสำนวนคดี

ข้อ ๒๔ การจัดเก็บสำนวนคดีหลักในคดีที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการจัดเก็บสำนวนคดีหลักและจัดทำสำเนาอีกหนึ่งชุดให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง และส่งมอบให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีดำเนินการ ดังนี้

(๑) นำเอกสารสำนวนคดีหลักลงระบบจัดเก็บข้อมูลสำนวนคดีในระบบอิเล็กทรอนิกส์

(๒) ส่งสำนวนคดีหลักจัดเก็บรักษาไว้ที่หอจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) จัดเก็บสำเนาสำนวนคดีหลักไว้ที่ห้องสำนวนคดี

ข้อ ๒๕ หลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

หมวด ๕

การทำลายสำเนาสำนวนคดี

ข้อ ๒๖ เมื่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและความเห็นส่วนตนเผยแพร่ต่อสาธารณะแล้ว ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีประสานตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดี และเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีดังกล่าว

ประเภทเอกสารที่ต้องทำลายตามวรรคหนึ่ง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- (๑) สำเนาเอกสารในสำนวนคดี
- (๒) สำเนาเอกสารทางธุรการคดี
- (๓) เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี

ภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีขอรับเอกสารตามวรรคสองจากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการทำลาย เว้นแต่ผู้ครอบครองเอกสารดังกล่าวจะแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือว่าขอเก็บเอกสารนั้นไว้ก่อน

ข้อ ๒๗ หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดี หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้อง
ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ และข้อ ๑๕ วรรคสี่ และวรรคห้า แห่งข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ผู้ประสงค์จะยื่นคำร้องผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ และให้ถือว่าผู้ที่ยื่นคำร้องผ่านทางระบบดังกล่าวได้รับรองความถูกต้องของข้อมูลที่ให้ไว้ในระบบดังกล่าว

ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยไม่ต้องจัดทำสำเนาคำร้องเอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล

ข้อ ๔ การยื่นคำร้องผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ เป็นอันเสร็จสมบูรณ์เมื่อระบบได้แจ้งข้อความยืนยันการรับเอกสารเข้าสู่ระบบไปยังที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือได้ออกเอกสารยืนยันการรับเอกสารเข้าสู่ระบบ ซึ่งข้อความดังกล่าวจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่ยื่นทางระบบ รวมถึงวันเวลาที่ยื่นคำร้องเสร็จสมบูรณ์เพื่อเป็นหลักฐานในการยื่นเอกสาร

หากผู้ร้องประสงค์จะยื่นคำร้องเพิ่มเติมผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ร้องจะต้องระบุเลขเรื่องพิจารณาที่ได้รับแจ้ง และดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๕ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ มีเอกสารมาแสดง หรือแสดงพยานหลักฐานที่เป็นหนังสือ ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ มีเอกสารมาแสดง หรือแสดงพยานหลักฐานที่เป็นหนังสือแล้ว

หนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง หากมีภาพ เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษร หรือข้อความใดปรากฏอยู่ด้วย อันแสดงให้เห็นได้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่า เป็นหนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือที่สร้างขึ้นโดยบุคคลใดให้ถือว่าเป็นลายมือชื่อของบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖ ผู้ที่ได้ยื่นคำร้องหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่ติดตามผลคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารที่ได้ยื่นไว้ ผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นตามที่ได้แจ้งไว้ในคำร้อง

ข้อ ๗ สำนักคดี เอกสารของคู่กรณี พยานหลักฐาน รายงานกระบวนการพิจารณา คำวินิจฉัย คำสั่ง หรือเอกสารอื่นใดที่รวมไว้ในสำนวนคดี ไม่ว่าจะเป็เอกสารต้นฉบับหรือสำเนาฉบับ ถ้าศาลเห็นสมควร จะมีคำสั่งให้เก็บรักษาหรือนำเสนอในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเป็ต้นฉบับเอกสารนั้น

บรรดาเอกสารหรือพยานหลักฐานที่ได้ดำเนินการผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาคดีของศาลในคดีใดแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนจัดเก็บสำนวนคดี ตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี

ข้อ ๘ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นฤกษ์ มาประณีต

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้อง
ทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อนำระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย คำชี้แจง คำร้องทั่วไปหรือเอกสารอื่นใดในคดีรัฐธรรมนูญทุกประเภทของคู่กรณีหรือผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ผู้ที่ยื่นคำร้องสามารถติดตามความคืบหน้าของคดีหรือผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารที่ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ และข้อ ๑๕ วรรคสี่ และวรรคห้า แห่งข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ แห่งประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ ผู้ที่ยื่นคำร้องหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่ติดตามความคืบหน้าของคดีหรือผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารที่ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ลงทะเบียนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นตามที่ได้แจ้งไว้ในคำร้องหรือเอกสารอื่นใด

เมื่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง รวมทั้งผลการพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดที่ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องหรือเอกสารนั้นทราบโดยชอบแล้วนับแต่วันที่ส่งผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗/๑ แห่งประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๗/๑ ผู้ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำร้องทั่วไป/คำขออื่น คำชี้แจงบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น คำคัดค้าน คำแถลงการณ์เปิดคดี คำแถลงการณ์ปิดคดี หรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ของคู่มือหรือผู้เกี่ยวข้อง ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้อง
ทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับ Update ล่าสุด)

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ และข้อ ๑๕ วรรคสี่ และวรรคห้าแห่งข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒^๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ผู้ประสงค์จะยื่นคำร้องผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ และให้ถือว่าผู้ที่ได้ยื่นคำร้องผ่านทางระบบดังกล่าวได้รับรองความถูกต้องของข้อมูลที่ให้ไว้ในระบบดังกล่าว

ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยไม่ต้องจัดทำสำเนาคำร้องเอกสารประกอบคำร้อง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล

ข้อ ๔ การยื่นคำร้องผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ เป็นอันเสร็จสมบูรณ์เมื่อระบบได้แจ้งข้อความยืนยันการรับเอกสารเข้าสู่ระบบไปยังที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือได้ออกเอกสารยืนยันการรับเอกสารเข้าสู่ระบบ ซึ่งข้อความดังกล่าวจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่ได้ยื่นทางระบบ รวมถึงวันเวลาที่ยื่นคำร้องเสร็จสมบูรณ์เพื่อเป็นหลักฐานในการยื่นเอกสาร

หากผู้ร้องประสงค์จะยื่นคำร้องเพิ่มเติมผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ร้องจะต้องระบุเลขเรื่องพิจารณาที่ได้รับแจ้ง และดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๕ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ มีเอกสารมาแสดง หรือแสดงพยานหลักฐานที่เป็นหนังสือ ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ มีเอกสารมาแสดง หรือแสดงพยานหลักฐานที่เป็นหนังสือแล้ว

หนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง หากมีภาพ เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษร หรือข้อความใดปรากฏอยู่ด้วย อันแสดงให้เห็นได้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่า เป็นหนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือ ที่ทำขึ้นโดยบุคคลใดให้ถือว่าเป็นลายมือชื่อของบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๑๐๙ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๖^๒ ผู้ที่ยื่นคำร้องหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่ติดตามความคืบหน้าของคดีหรือผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารที่ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ลงทะเบียนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นตามที่ได้แจ้งไว้ในคำร้องหรือเอกสารอื่นใด

เมื่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง รวมทั้งการพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดที่ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องหรือเอกสารนั้นทราบโดยชอบแล้วนับแต่วันที่ส่งผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

ข้อ ๗ ส่วนคดี เอกสารของคู่กรณี พยานหลักฐาน รายงานกระบวนการพิจารณา คำวินิจฉัยคำสั่ง หรือเอกสารอื่นใดที่รวมไว้ในสำนวนคดี ไม่ว่าจะ เป็นเอกสารต้นฉบับหรือสำเนาฉบับ ถ้าศาลเห็นสมควร จะมีคำสั่งให้เก็บรักษาหรือนำเสนอในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเป็นต้นฉบับเอกสารนั้น

บรรดาเอกสารหรือพยานหลักฐานที่ได้ดำเนินการผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาคดีของศาลในคดีใดแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนจัดเก็บสำนวนคดีตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี

ข้อ ๗/๑^๓ ผู้ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำร้องทั่วไป/คำขออื่น คำชี้แจงบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น คำคัดค้าน คำแถลงการณ์เปิดคดี คำแถลงการณ์ปิดคดี หรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ของคู่กรณีหรือผู้เกี่ยวข้อง ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นุรักษ์ มาประณีต

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

^๒ ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

^๓ ข้อ ๗/๑ เพิ่มเติมโดยประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง การจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง
และค่าที่พักของบุคคลใดที่ศาลรัฐธรรมนูญ
เรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่ง
การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2563

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง การจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรออกประกาศของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แก่บุคคลที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกมาให้ถ้อยคำ ให้ความเห็นหรือเบิกความ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเอกสาร หรือการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ ให้พยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ และผู้ชี้แจงที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกมาในการไต่สวน ซึ่งมีได้เป็นคู่กรณีหรือคู่กรณีอ้างเป็นพยาน มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พักและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ พยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ และผู้ชี้แจงที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกมาในการไต่สวน ไม่ว่าจะให้นำพยานหลักฐาน หรือจัดทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น หรือคำชี้แจงเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วยหรือไม่ ให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดค่าป่วยการได้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินอัตรา ดังนี้

(๑) ค่าป่วยการพยานบุคคล วันละไม่เกินหนึ่งพันบาท

(๒) ค่าป่วยการพยานผู้เชี่ยวชาญและผู้ชี้แจง วันละไม่เกินห้าพันบาท

ข้อ ๖ พยานผู้เชี่ยวชาญที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ทำความเห็นเป็นหนังสือ โดยให้ทำเป็นรายงานการศึกษาวิจัย การตรวจสอบ การทดสอบ หรือการตรวจสอบภาพ ซึ่งต้องใช้เวลา ความรู้ ความสามารถสูงและเป็นข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่ามีความจำเป็น ให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ค่าป่วยการได้ตามที่เห็นสมควรตามลักษณะความยากง่ายและปริมาณของความเห็นที่จะต้องจัดทำ แต่ไม่เกินห้าพันบาทต่อความเห็นหนึ่งเรื่อง

ข้อ ๗ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ให้แก่พยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้เชี่ยวชาญได้ตามที่เห็นสมควร ดังนี้

(๑) เหม่าจ่ายครั้งละหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือ

(๒) เบิกจ่ายตามจริงโดยเทียบเท่าตำแหน่งข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ และมีหลักฐานมาแสดงประกอบการเบิกจ่ายด้วย หากรายการใดที่ไม่อาจเรียกหลักฐานการจ่ายเงินได้ ให้ผู้ขอเบิกลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายเงินตามแบบที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๘ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเอกสารหรือการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญได้ตามที่เห็นสมควร ดังนี้

(๑) เหม่าจ่ายครั้งละไม่เกินห้าร้อยบาท หรือ

(๒) เบิกจ่ายตามจริงโดยประหยัดและมีหลักฐานมาแสดงประกอบการเบิกจ่ายด้วย หากรายการใดที่ไม่อาจเรียกหลักฐานการจ่ายเงินได้ ให้ผู้ขอเบิกลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายเงินตามแบบที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๙ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง ที่ทำการของศาลรัฐธรรมนูญ
ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2565

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง ที่ทำการของศาลรัฐธรรมนูญ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศให้ศาลรัฐธรรมนูญมีที่ทำการ ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ (อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์) เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ และ ณ อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ เลขที่ ๓๒๖ ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
วรวิทย์ กังคศิเทียม
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาล
ด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. 2566

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรออกประกาศของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๔๐ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๕ ประกอบข้อ ๒๗ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญหรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ศาลอื่น” หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลที่อนุญาตให้ใช้สถานที่ไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

“การไต่สวนพยาน” หมายความว่า การไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ๔ ในกรณีที่ศาลกำหนดให้มีการไต่สวนพยาน เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ถ้าศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี และการไต่สวนพยานไม่ยุ่งยากจนเกินควรโดยคำนึงถึงเอกสารและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องและสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำ ศาลอาจให้มีการไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน

ในกรณีที่คู่กรณีร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อศาลก่อนวันไต่สวนครั้งแรกหรือก่อนวันตรวจพยานหลักฐาน แล้วแต่กรณี ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยระบุเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถนำพยานมาให้ถ้อยคำที่ศาลได้ รวมทั้งให้ระบุสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำ หากคู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมดได้เองให้ระบุไว้ในคำขอดังกล่าวด้วย

การไต่สวนพยานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล

ข้อ ๕ การออกหนังสือเรียกพยานมาไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ให้ศาลระบุวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน และให้พยานไปให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

ข้อ ๖ สถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำต้องเป็นศาลอื่น หรือสถานที่ทำการของทางราชการ เว้นแต่มีเหตุอันจำเป็นศาลอาจอนุญาตให้พยานไปให้ถ้อยคำ ณ สถานที่อื่นซึ่งศาลเห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี การไต่สวนพยานตามข้อ ๔ ให้ใช้ระบบการประชุมทางจอภาพของศาล เว้นแต่มีเหตุขัดข้องและศาลเห็นสมควร ศาลอาจมีคำสั่งให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอให้มีการไต่สวนพยานโดยใช้ระบบการประชุมทางจอภาพเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมด โดยให้ศาลพิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายในเบื้องต้นและให้คู่กรณีฝ่ายนั้นวางเงินค่าใช้จ่ายต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ถ้าไม่พอให้ศาลมีคำสั่งให้ชำระเพิ่มจนครบ แต่หากมีเหลือให้คืนแก่คู่กรณีนั้นไป กรณีไม่ปฏิบัติตามก็ให้ศาลมีคำสั่งงดการไต่สวนพยานดังกล่าวและดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่ศาลเห็นสมควร

ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดให้มีระบบดังกล่าวหรือไม่อาจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมดได้เอง ศาลอาจจัดทำให้ตามที่จำเป็น หากมีค่าใช้จ่ายให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของศาล

ข้อ ๘ ศาลอาจกำหนดให้มีสักขีพยานอยู่ร่วมกับพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลในการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ หากศาลกำหนดให้มีสักขีพยาน ให้มีหนังสือแจ้งบุคคลดังกล่าวด้วยโดยระบุวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน

สักขีพยานตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ สามารถมองเห็นและติดต่อสื่อสารผ่านระบบการประชุมทางจอภาพรวมทั้งสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นได้ และไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต

ให้สักขีพยานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อยู่ดูการไต่สวนพยานตลอดการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ศาลมอบหมาย

ข้อ ๙ กรณีสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นศาลอื่น ให้ศาลสอบถามศาลนั้นถึงความพร้อมเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่นัดไต่สวนเสียก่อน แล้วมีหนังสือแจ้งการไต่สวน โดยกำหนดวัน เวลาไต่สวน ชื่อและจำนวนพยาน หรือสักขีพยาน ถ้ามี ให้ศาลอื่นทราบ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ ระบบการประชุมทางจอภาพ รวมทั้งการควบคุมระบบการติดต่อประสานงานกับศาลในวันไต่สวนด้วย

หากสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่อื่นให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลสถานที่นั้นด้วย

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่มีเอกสารหรือวัตถุพยานที่ต้องไต่สวนประกอบการให้ถ้อยคำของพยาน ให้ศาลกระทำผ่านระบบการประชุมทางจอภาพได้ด้วย เว้นแต่มีความจำเป็น ศาลอาจส่งสำเนาเอกสารหรือภาพถ่ายวัตถุพยานที่คู่กรณีทุกฝ่ายรับรองแล้วไปให้พยานตรวจดูประกอบคำให้ถ้อยคำก็ได้

ข้อ ๑๑ ในวันไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ให้ศาลและคู่กรณีทำการไต่สวนภายในที่ทำการศาลซึ่งได้จัดวางระบบการประชุมทางจอภาพเชื่อมโยงกับระบบของสถานที่ซึ่งพยานไปให้ถ้อยคำ เว้นแต่เมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีคำขอและศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไปเข้าร่วมการไต่สวน ณ สถานที่ซึ่งพยานไปให้ถ้อยคำก็ได้

หากศาลกำหนดให้มีสักขีพยาน ก่อนเริ่มทำการไต่สวนให้ศาลสอบถามสักขีพยานถึงความพร้อมในการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ หากสักขีพยานเห็นว่ามีความเสี่ยงต่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมก็ให้รายงานเหตุอันนั้นต่อศาลโดยพลันเพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจว่าสมควรที่จะดำเนินการไต่สวนโดยใช้ระบบการประชุมทางจอภาพต่อไปหรือไม่

ข้อ ๑๒ พยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลที่ให้ถ้อยคำผ่านระบบการประชุมทางจอภาพไม่ต้องลงลายมือชื่อในรายงานการพิจารณาคดีและบันทึกคำเบิกความพยาน แต่ให้ศาลบันทึกให้ปรากฏข้อความด้วยว่าพยานให้ถ้อยคำโดยระบบการประชุมทางจอภาพ

ข้อ ๑๓ ให้สักขีพยานมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดียวกับค่าป่วยการของพยานบุคคล รวมถึงมีสิทธิได้รับค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ถ้าหากมี ตามประกาศศาลว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาล

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่พยานมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ศาลอาจให้พยานมาให้ถ้อยคำ ณ สถานที่ที่เหมาะสม และมีความพร้อมที่จะให้พยานให้ถ้อยคำด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๔ ถึงข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างกันหรือธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ แล้วแต่กรณี

ศาลอาจกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับพยานตามวรรคหนึ่งที่ศาลเรียกมาในการไต่สวนซึ่งมิได้เป็นคู่กรณีหรือคู่กรณีอ้างเป็นพยานเกินกว่าอัตราตามประกาศศาลว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลก็ได้ โดยให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางและระยะเวลาในการให้ถ้อยคำประกอบด้วย

ความในวรรคสาม ให้ใช้บังคับกับการจ่ายค่าตอบแทน ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับสักขีพยานด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๕ หากมีเหตุขัดข้องในระหว่างการไต่สวนพยานด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ศาลอาจดำเนินการระบวนพิจารณาตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงการค้นหาความจริงและประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๑๖ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามประกาศนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ข้อ ๑๗ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาล
ด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2568

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการประสานขออนุญาตใช้สถานที่และบุคลากรของศาลอื่น สถานที่ทำการของทางราชการ หรือสถานที่อื่น ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๔๐ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๕ ประกอบข้อ ๒๗ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๙ แห่งประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๙ กรณีสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นศาลอื่น ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญประสานขออนุญาตใช้สถานที่และบุคลากรผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการกลางของศาลนั้น เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลอื่นแล้ว ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือแจ้งการไต่สวนไปยังศาลอื่นผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการกลางของศาลนั้น เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ ระบบการประชุมทางจอภาพ รวมทั้งการควบคุมระบบการติดต่อประสานงานกับศาลในวันไต่สวนด้วย โดยหนังสือแจ้งการไต่สวนต้องระบุวัน เวลาไต่สวน ชื่อ และจำนวนพยาน รวมทั้งสักขีพยาน ถ้ามี

กรณีสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่อื่นให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ ๔ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาล
ด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ
(ฉบับ Update ล่าสุด)

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรออกประกาศของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๔๐ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๕ ประกอบข้อ ๒๗ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒^๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญหรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ศาลอื่น” หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลที่อนุญาตให้ใช้สถานที่ไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

“การไต่สวนพยาน” หมายความว่า การไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ๔ ในกรณีที่ศาลกำหนดให้มีการไต่สวนพยาน เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ถ้าศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี และการไต่สวนพยานไม่ยุ่งยากจนเกินควรโดยคำนึงถึงเอกสารและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องและสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำ ศาลอาจมีการไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน

ในกรณีที่คู่กรณีร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อศาลก่อนวันไต่สวนครั้งแรกหรือก่อนวันตรวจพยานหลักฐาน แล้วแต่กรณี ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยระบุเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถนำพยาน

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๖๕ ก หน้า ๖ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

มาให้ถ้อยคำที่ศาลได้ รวมทั้งให้ระบุสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำ หากคู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมดได้เองให้ระบุไว้ในคำขอดังกล่าวด้วย

การไต่สวนพยานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล

ข้อ ๕ การออกหนังสือเรียกพยานมาไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ให้ศาลระบุวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน และให้พยานไปให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

ข้อ ๖ สถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำต้องเป็นศาลอื่น หรือสถานที่ทำการของทางราชการ เว้นแต่มีเหตุอันจำเป็นศาลอาจอนุญาตให้พยานไปให้ถ้อยคำ ณ สถานที่อื่นซึ่งศาลเห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี การไต่สวนพยานตามข้อ ๔ ให้ใช้ระบบการประชุมทางจอภาพของศาล เว้นแต่มีเหตุขัดข้องและศาลเห็นสมควร ศาลอาจมีคำสั่งให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอให้มีการไต่สวนพยานโดยใช้ระบบการประชุมทางจอภาพเป็นผู้ดำเนินการเพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมด โดยให้ศาลพิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายในเบื้องต้นและให้คู่กรณีฝ่ายนั้นวางเงินค่าใช้จ่ายต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ถ้าไม่พอให้ศาลมีคำสั่งให้ชำระเพิ่มจนครบ แต่หากมีเหลือให้คืนแก่คู่กรณีนั้นไป กรณีไม่ปฏิบัติตามก็ให้ศาลมีคำสั่งงดการไต่สวนพยานดังกล่าวและดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่ศาลเห็นสมควร

ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดให้มีระบบดังกล่าวหรือไม่อาจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งหมดได้เอง ศาลอาจจัดหาให้ตามที่จำเป็น หากมีค่าใช้จ่ายให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของศาล

ข้อ ๘ ศาลอาจกำหนดให้มีสักขีพยานอยู่ร่วมกับพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลในการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ หากศาลกำหนดให้มีสักขีพยาน ให้มีหนังสือแจ้งบุคคลดังกล่าวด้วยโดยระบุวัน เวลา และสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำให้ชัดเจน

สักขีพยานตามวรรคหนึ่ง จะต้องมิอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ สามารถมองเห็นและติดต่อสื่อสารผ่านระบบการประชุมทางจอภาพรวมทั้งสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นได้ และไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต

ให้สักขีพยานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อยู่ดูการไต่สวนพยานตลอดการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ

(๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ศาลมอบหมาย

ข้อ ๙^๒ กรณีสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นศาลอื่น ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประสานขออนุญาตใช้สถานที่และบุคลากรผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการกลางของศาลนั้น เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลอื่นแล้ว ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือแจ้งการไต่สวนไปยังศาลอื่น ผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการกลางของศาลนั้น เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดเตรียมความพร้อม ของสถานที่ ระบบการประชุมทางจอภาพ รวมทั้งการควบคุมระบบการติดต่อประสานงานกับศาล ในวันไต่สวนด้วย โดยหนังสือแจ้งการไต่สวนต้องระบุวัน เวลาไต่สวน ชื่อ และจำนวนพยาน รวมทั้ง สักขีพยาน ถ้ามี

กรณีสถานที่ซึ่งจะให้พยานไปให้ถ้อยคำเป็นสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่อื่น ให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่มีเอกสารหรือวัตถุพยานที่ต้องไต่สวนประกอบการให้ถ้อยคำของพยาน ให้ศาลกระทำผ่านระบบการประชุมทางจอภาพได้ด้วย เว้นแต่มีความจำเป็น ศาลอาจส่งสำเนาเอกสาร หรือภาพถ่ายวัตถุพยานที่คู่กรณีทุกฝ่ายรับรองแล้วไปให้พยานตรวจดูประกอบคำให้ถ้อยคำก็ได้

ข้อ ๑๑ ในวันไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ให้ศาลและคู่กรณีทำการไต่สวนภายในที่ทำการศาลซึ่งได้จัดวางระบบการประชุมทางจอภาพเชื่อมโยง กับระบบของสถานที่ซึ่งพยานไปให้ถ้อยคำ เว้นแต่เมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีคำขอ และศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือสองฝ่ายไปเข้าร่วมการไต่สวน ณ สถานที่ซึ่งพยานไปให้ถ้อยคำก็ได้

หากศาลกำหนดให้มีสักขีพยาน ก่อนเริ่มทำการไต่สวนให้ศาลสอบถามสักขีพยานถึงความพร้อม ในการไต่สวนด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ หากสักขีพยานเห็นว่ามีความเหตุที่อาจกระทบต่อประโยชน์ แห่งความยุติธรรมก็ให้รายงานเหตุนั้นต่อศาลโดยพลันเพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจว่าสมควร ที่จะดำเนินการไต่สวนโดยใช้ระบบการประชุมทางจอภาพต่อไปหรือไม่

ข้อ ๑๒ พยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลที่ให้ถ้อยคำผ่านระบบการประชุมทางจอภาพไม่ต้อง ลงลายมือชื่อในรายงานการพิจารณาคดีและบันทึกคำเบิกความพยาน แต่ให้ศาลบันทึกให้ปรากฏ ข้อความด้วยว่าพยานให้ถ้อยคำโดยระบบการประชุมทางจอภาพ

ข้อ ๑๓ ให้สักขีพยานมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดียวกับค่าป่วยการของพยานบุคคล รวมถึงมีสิทธิได้รับค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ถ้าหากมี ตามประกาศศาล

^๒ ข้อ ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การไต่สวนพยานซึ่งอยู่นอกที่ทำการศาลด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาล

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่พยานมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ศาลอาจให้พยานมาให้ถ้อยคำ ณ สถานที่ที่เหมาะสม และมีความพร้อมที่จะให้พยานให้ถ้อยคำด้วยระบบการประชุมทางจอภาพก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๔ ถึงข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างกันหรือธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ แล้วแต่กรณี

ศาลอาจกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับพยานตามวรรคหนึ่งที่ศาลเรียกมาในการไต่สวนซึ่งมิได้เป็นคู่กรณีหรือคู่กรณีอ้างเป็นพยานเกินกว่าอัตรา ตามประกาศศาลว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลก็ได้ โดยให้ค่านึงถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางและระยะเวลาในการให้ถ้อยคำประกอบด้วย

ความในวรรคสาม ให้ใช้บังคับกับการจ่ายค่าตอบแทน ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับสักขีพยานด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๕ หากมีเหตุขัดข้องในระหว่างการไต่สวนพยานด้วยระบบการประชุมทางจอภาพ ศาลอาจดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงการค้นหาความจริงและประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๑๖ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามประกาศนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ข้อ ๑๗ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และ
ขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้อง
หรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
หรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ
อิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2563

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด
ทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ ข้อ ๔ วรรคสอง และข้อ ๗/๑ แห่งประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงประกาศกำหนดข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ใช้บังคับ

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ข้อปฏิบัติและเงื่อนไขก่อนการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

(๑) ผู้ที่ประสงค์จะยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องยอมรับข้อปฏิบัติและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ โดยจะต้องทำการลงทะเบียนและยืนยันตัวตนผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด เพื่อกำหนดรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านก่อนเข้าสู่ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นการลงทะเบียนเพียงครั้งเดียว

(๒) ชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านสำหรับระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ลงทะเบียนได้รับสามารถใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดในคดีรัฐธรรมนูญต่อศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการบริการแจ้งเตือนความเคลื่อนไหวของคดีและการติดตามความคืบหน้าของคดีหรือผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารที่ได้ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ลงทะเบียน

จะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับ การนำชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านเข้าใช้งานในระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าผู้ลงทะเบียนเป็นผู้ใช้ระบบงานดังกล่าว

(๓) ผู้ลงทะเบียนที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อกำหนดการใช้งาน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ขอสงวนสิทธิ์ในการระงับการใช้งานระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ของผู้นั้น

ข้อ ๕ ข้อปฏิบัติและเงื่อนไขในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดเมื่อเข้าสู่ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

(๑) การยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำร้องทั่วไป/คำขออื่น คำชี้แจง บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น คำคัดค้าน คำแถลงการณ์เปิดคดี คำแถลงการณ์ปิดคดี หรือเอกสารอื่นใดของคู่กรณีหรือผู้เกี่ยวข้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จะต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ มีรายการครบถ้วนตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสอง สามารถจัดทำเป็นหนังสือราชการได้

(๒) เลือกระเภทผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง ประเภทคดี และระบุรายละเอียดที่จำเป็นของผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง หรือผู้เกี่ยวข้องกับคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด

(๓) กรอกข้อมูลรายละเอียดในคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดตามที่ระบบกำหนด

(๔) เอกสารประกอบการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดที่จะแนบเข้าสู่ระบบก่อนยื่นยันการส่งนั้น อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๔.๑) คำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด ทั้งนี้ การลงลายมือชื่อของผู้ยื่นในเอกสารดังกล่าว สามารถใช้ข้อความชื่อและชื่อสกุลของผู้ยื่นตามแบบฟอร์มที่ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์จัดทำขึ้นแทนการลงลายมือชื่อก็ได้

(๔.๒) เอกสารประกอบคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดในแต่ละประเภทคดีตามรายการที่จำเป็นตามที่ระบบกำหนดไว้

(๔.๓) กรณีที่มีการมอบฉันทะให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน จะต้องแนบบมอบฉันทะที่ลงลายมือชื่อครบถ้วน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ซึ่งปรากฏเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ของผู้มอบฉันทะและผู้รับมอบฉันทะ

(๕) ผู้ยื่นจะต้องจัดทำคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด และเอกสารประกอบคำร้องหรือหนังสือหรือเอกสารอื่นใดตาม (๔) ให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามประเภท รูปแบบ และขนาดข้อมูลของอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด

(๖) เมื่อผู้ยื่นได้ปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอนและเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้ว ระบบจะแสดงข้อความยืนยันการรับเอกสารทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์และทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ลงทะเบียนไว้ ซึ่งข้อความดังกล่าวจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่ได้ยื่นทางระบบ รวมถึงวันเวลา

ที่ยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดเสร็จสมบูรณ์เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการยื่นเอกสาร

(๗) เมื่อผู้ยื่นได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ หากกฎหมายกำหนดให้ผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อหรือรับรองข้อความในเอกสารดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ยื่นได้ลงลายมือชื่อหรือรับรองข้อความในเอกสารนั้นแล้ว และให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเป็นต้นฉบับเอกสารนั้น

(๘) ผู้ยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดมีหน้าที่ติดตามความคืบหน้าของคดีหรือผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารที่ได้ยื่นไว้ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะแจ้งผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ลงทะเบียนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นตามที่ได้แจ้งไว้ในคำร้องหรือเอกสารอื่นใด

เมื่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง รวมทั้งผลการพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดที่ได้ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องหรือเอกสารนั้นทราบโดยชอบแล้วนับแต่วันที่ส่งผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

ข้อ ๖ ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

(๑) กรณีเอกสาร ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท PDF โดยมีมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับความละเอียดของภาพ อย่างน้อย ๒๐๐ จุดต่อนิ้ว (dot per inch หรือ dpi)

(๒) กรณีภาพถ่าย ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท JPG JPEG หรือ PNG กรณีภาพเคลื่อนไหว ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท MP4 MPEG หรือ WMV หรือกรณีเสียง ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท MP3 MP4 หรือ WMV จำนวนไม่เกิน ๒ ไฟล์

(๓) ขนาดของไฟล์ทั้งหมดรวมต้องไม่เกิน ๕๐ เมกะไบต์ (Megabyte)

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

เชาวนะ ไตรมาศ

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และ
ขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้อง
หรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
หรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ
อิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 28 มีนาคม 2566

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด
ทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ และข้อ ๔ วรรคสอง แห่งประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
จึงประกาศกำหนดข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดี
รัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง กำหนดข้อปฏิบัติ
และเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือ
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์
(ฉบับที่ ๒)”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ ๔ (๑) แห่งประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้อง
ทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

“กรณีการยื่นหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดี
รัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ในคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสาม สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
จะกำหนดรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านไว้เบื้องต้นสำหรับการใช้งานให้แก่สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงาน
ศาลปกครอง หรือกรมพระธรรมนูญ แล้วแต่กรณี จำนวนหน่วยงานละหนึ่งสิทธิ ทั้งนี้ หน่วยงานดังกล่าว
จะต้องมีหนังสือแสดงความประสงค์ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์
ในนามหน่วยงานพร้อมแจ้งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เฉพาะการนี้ของหน่วยงานเพื่อใช้ในการยืนยันตัวตน
ต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และ
ขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้อง
หรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
หรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ
อิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด
ทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ ข้อ ๔ วรรคสอง และข้อ ๗/๑ แห่งประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ
ศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงประกาศกำหนดข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาด
ของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
หรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข
ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๔ (๑) แห่งประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้อง
หรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ
อิเล็กทรอนิกส์ ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

“กรณีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานธุรการและได้รับมอบฉันทะจากคู่กรณีที่เป็น
สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์การอิสระ ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ประธานวุฒิสภา ประธานรัฐสภา อัยการสูงสุด หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และกรณีหน่วยงานของรัฐ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาล ประสงค์จะยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ

พิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ สามารถยื่นหนังสือแสดง
ความประสงค์ที่จะใช้สิทธิยื่นในนามหน่วยงาน พร้อมแจ้งที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เฉพาะการนี้
ของหน่วยงานเพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
จะพิจารณากำหนดชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านให้แก่หน่วยงานของรัฐ จำนวนหน่วยงานละหนึ่งสิทธิ
ตามที่เห็นสมควร”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สุทธิรักษ์ ทรงศิริไฉ

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และ
ขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้อง
หรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
หรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ
อิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับ Update ล่าสุด)

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด
ทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ ข้อ ๔ วรรคสอง และข้อ ๗/๑ แห่งประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงประกาศกำหนดข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์”

ข้อ ๒^๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ใช้บังคับ

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ข้อปฏิบัติและเงื่อนไขก่อนการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

(๑) ผู้ที่ประสงค์จะยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องยอมรับข้อปฏิบัติและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ โดยจะต้องทำการลงทะเบียนและยืนยันตัวตนผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด เพื่อกำหนดรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านก่อนเข้าสู่ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นการลงทะเบียนเพียงครั้งเดียว

กรณีการยื่นหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ในคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนที่ ๙๗ ก หน้า ๑๘ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสาม สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จะกำหนดรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านไว้เบื้องต้นสำหรับการใช้งานให้แก่สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง หรือกรมพระธรรมนูญ แล้วแต่กรณี จำนวนหน่วยงานละหนึ่งสิทธิ ทั้งนี้ หน่วยงานดังกล่าวจะต้องมีหนังสือแสดงความประสงค์ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ในนามหน่วยงานพร้อมแจ้งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เฉพาะการนี้ของหน่วยงานเพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ^๒

กรณีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานธุรการและได้รับมอบอำนาจจากคู่กรณีที่เป็นสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์การอิสระ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ประธานรัฐสภา อัยการสูงสุด หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และกรณีหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาล ประสงค์จะยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ สามารถยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ที่จะใช้สิทธิยื่นในนามหน่วยงาน พร้อมแจ้งที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เฉพาะการนี้ของหน่วยงานเพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณากำหนดชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านให้แก่หน่วยงานของรัฐ จำนวนหน่วยงานละหนึ่งสิทธิตามที่เห็นสมควร^๓

(๒) ชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านสำหรับระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ลงทะเบียนได้รับสามารถใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดในคดีรัฐธรรมนูญต่อศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการบริการแจ้งเตือนความเคลื่อนไหวของคดีและการติดตามความคืบหน้าของคดีหรือผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารที่ได้ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ลงทะเบียนจะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับ การนำชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านเข้าใช้งานในระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าผู้ลงทะเบียนเป็นผู้ใช้งานดังกล่าว

(๓) ผู้ลงทะเบียนที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อกำหนดการใช้งาน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ขอสงวนสิทธิ์ในการระงับการใช้งานระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ของผู้นั้น

ข้อ ๕ ข้อปฏิบัติและเงื่อนไขในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดเมื่อเข้าสู่ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

^๒ ข้อ ๔ (๑) วรรคสอง เพิ่มเติมโดยประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖

^๓ ข้อ ๔ (๑) วรรคสาม เพิ่มเติมโดยประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ข้อปฏิบัติและเงื่อนไข ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

(๑) การยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้พิจารณาวินิจฉัย คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำร้องทั่วไป/คำขออื่น คำชี้แจง บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น คำค้นค้าน คำแถลงการณ์เปิดคดี คำแถลงการณ์ปิดคดี หรือเอกสารอื่นใดของคู่กรณีหรือผู้เกี่ยวข้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จะต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ มีรายการครบถ้วนตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสอง สามารถจัดทำเป็นหนังสือราชการได้

(๒) เลือกประเภทผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง ประเภทคดี และระบุรายละเอียดที่จำเป็นของผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง หรือผู้เกี่ยวข้องกับคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด

(๓) กรอกข้อมูลรายละเอียดในคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดตามที่ระบบกำหนด

(๔) เอกสารประกอบการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดที่จะแนบเข้าสู่ระบบก่อนยื่นยันการส่งนั้น อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๔.๑) คำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใด ทั้งนี้ การลงลายมือชื่อของผู้ยื่นในเอกสารดังกล่าว สามารถใช้ข้อความชื่อและชื่อสกุลของผู้ยื่นตามแบบฟอร์มที่ระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์จัดทำขึ้นแทนการลงลายมือชื่อก็ได้

(๔.๒) เอกสารประกอบคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดในแต่ละประเภทคดีตามรายการที่จำเป็นตามที่ระบบกำหนดไว้

(๔.๓) กรณีที่มีการมอบฉันทะให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน จะต้องแนบใบมอบฉันทะที่ลงลายมือชื่อครบถ้วน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ซึ่งปรากฏเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ของผู้มอบฉันทะและผู้รับมอบฉันทะ

(๕) ผู้ยื่นจะต้องจัดทำคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดและเอกสารประกอบคำร้องหรือหนังสือเอกสารอื่นใดตาม (๔) ให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามประเภท รูปแบบ และขนาดข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด

(๖) เมื่อผู้ยื่นได้ปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอนและเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้ว ระบบจะแสดงข้อความยืนยันการรับเอกสารทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์และทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ลงทะเบียนไว้ ซึ่งข้อความดังกล่าวจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่ได้ยื่นทางระบบ รวมถึงวันเวลาที่ยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดเสร็จสมบูรณ์เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการยื่นเอกสาร

(๗) เมื่อผู้ยื่นได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ หากกฎหมายกำหนดให้ผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อหรือรับรอง

ข้อความในเอกสารดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ยื่นได้ลงลายมือชื่อหรือรับรองข้อความในเอกสารนั้นแล้ว และให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเป็นต้นฉบับเอกสารนั้น

(๘) ผู้ยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดมีหน้าที่ติดตามความคืบหน้าของคดีหรือผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารที่ได้ยื่นไว้ ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะแจ้งผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ลงทะเบียนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นตามที่ได้แจ้งไว้ในคำร้องหรือเอกสารอื่นใด

เมื่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง รวมทั้งผลการพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดที่ได้ยื่นไว้ผ่านทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องหรือเอกสารนั้นทราบโดยชอบแล้วนับแต่วันที่ส่งผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

ข้อ ๖ ประเภท รูปแบบ และขนาดของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่นคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือเอกสารอื่นใดทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

(๑) กรณีเอกสาร ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท PDF โดยมีมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับความละเอียดของภาพ อย่างน้อย ๒๐๐ จุดต่อนิ้ว (dot per inch หรือ dpi)

(๒) กรณีภาพถ่าย ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท JPG JPEG หรือ PNG กรณีภาพเคลื่อนไหว ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท MP4 MPEG หรือ WMV หรือกรณีเสียง ให้ใช้รูปแบบไฟล์ประเภท MP3 MP4 หรือ WMV จำนวนไม่เกิน ๒ ไฟล์

(๓) ขนาดของไฟล์ทั้งหมดรวมต้องไม่เกิน ๕๐ เมกะไบต์ (Megabyte)

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

เชาวนະ ไตรมาศ

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำนวนคดี พ.ศ. 2564

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำนวนคดี
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เห็นเป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ การทำลายสำนวนคดี เพื่ออำนวยความสะดวกและความเรียบร้อยต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

อาศัยอำนาจตามความในระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕ วรรคสอง และข้อ ๒๗ เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของประธานศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำนวนคดี พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการทำลายสำนวนคดี พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

“เอกสารในสำนวนคดี” หมายความว่า คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำร้องทั่วไป/คำขออื่น คำชี้แจง บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น คำคัดค้าน คำแถลงการณ์เปิดคดี คำแถลงการณ์ปิดคดี ใบมอบฉันทะ บัญชีระบุพยานบุคคล บัญชีระบุพยานเอกสาร บัญชีระบุพยานวัตถุ คำร้องหรือหนังสืออื่นใดที่คู่กรณี ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเอกสารประกอบคำร้องหรือหนังสือดังกล่าว หรือเอกสารที่ศาลรัฐธรรมนูญ คู่กรณี ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นนำเข้าสู่สำนวนคดี

“เอกสารทางธุรการคดี” หมายความว่า เอกสารประกอบสำนวนคดีที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญ

“เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี” หมายความว่า เอกสารนอกเหนือจากสำเนาเอกสารในสำนวนคดี และสำเนาเอกสารทางธุรการคดีที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๕ การจัดเก็บสำนวนคดีหลักและสำเนาให้เป็นไปตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ หมวด ๔

ประเภทเอกสารที่ต้องทำลายตามประกาศนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- (๑) สำเนาเอกสารในสำนวนคดี
- (๒) สำเนาเอกสารทางธุรการคดี
- (๓) เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี

ข้อ ๖ ทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง ทะเบียนการจ่ายสำนวน สารบบคดี ทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก ทะเบียนคำวินิจฉัย ทะเบียนคำสั่ง และเอกสารสำคัญในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ให้เก็บรักษาไว้ตลอดไป เว้นแต่การจัดเก็บรักษาไว้ตลอดไปนั้นจะสามารถกระทำได้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีอื่นใดตามที่เลขาธิการกำหนดก็ให้เก็บรักษาเอกสารดังกล่าวไว้เพียงยี่สิบปี แล้วทำลายเสีย

ข้อ ๗ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และความเห็นส่วนตนเผยแพร่ต่อสาธารณะ หรือมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีประสานสำนักคดีหรือกลุ่มงานคดีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำนวนคดีตรวจสอบสำนวนคดีและจัดทำบัญชีเอกสารที่จะขอทำลายเพื่อแจ้งผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี

ภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีขอรับเอกสารตามข้อ ๕ วรรคสอง จากประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการทำลาย เว้นแต่ผู้ครอบครองเอกสารดังกล่าวจะแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือว่าขอเก็บเอกสารนั้นไว้ก่อน

ข้อ ๘ ให้เลขาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนาจการทำลายเอกสาร ประกอบด้วย

- (๑) ผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้แทนสำนักคดี สำนักคดีละหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๓) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสังกัดกลุ่มงานสนับสนุนธุรการงานคดีคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการ และอาจให้มีผู้ช่วยเลขานุการตามความเหมาะสม

ข้อ ๙ คณะกรรมการอำนาจการทำลายเอกสารตามข้อ ๘ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) พิจารณาเอกสารตามบัญชีเอกสารที่จะขอทำลายตามข้อ ๗ วรรคหนึ่ง และจัดทำบัญชีเอกสารขอทำลายตามบัญชีท้ายประกาศนี้
- (๒) เสนอรายงานการพิจารณาพร้อมบัญชีเอกสารขอทำลายตามข้อ (๑) ต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาสั่งการ
- (๓) ควบคุมการทำลายเอกสารที่ได้รับอนุมัติให้ทำลายแล้ว
- (๔) เมื่อดำเนินการทำลายเอกสารเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการอำนาจการทำลายเอกสารรายงานผลต่อเลขาธิการ
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เลขาธิการมอบหมาย

ข้อ ๑๐ เมื่อเลขาธิการได้รับรายงานและบัญชีเอกสารตามข้อ ๙ (๒) แล้ว ให้พิจารณาสั่งการ
ดังนี้

(๑) เอกสารใดยังไม่สมควรทำลาย ให้สั่งการเก็บรักษาเอกสารนั้นไว้จนถึงเวลาทำลายในงวดต่อไป
ตามบัญชีท้ายประกาศนี้

(๒) เอกสารใดไม่สมควรทำลายและควรเก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในทางการศึกษาหรือ
ประวัติศาสตร์หรือประโยชน์อื่นใด ให้จัดทำบัญชีเอกสารและเก็บรักษาไว้ที่หอจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
ตามบัญชีท้ายประกาศนี้

(๓) เอกสารใดหมดความจำเป็นในการใช้งานต่อไป ให้พิจารณาอนุมัติให้ทำลายได้

ข้อ ๑๑ เอกสารที่ได้รับอนุมัติให้ทำลายตามข้อ ๑๐ ให้ใช้วิธีการเผาหรือทำลายด้วยวิธีอื่นใด
จนไม่สามารถอ่านหรือประกอบเพื่ออ่านหรือเข้าใจข้อความในเอกสารได้

ข้อ ๑๒ การจัดจ้างทำลายเอกสารตามข้อ ๑๑ ให้ดำเนินการตามระเบียบหรือกฎที่ออกตามความ
ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และในกรณีที่มีรายได้เกิดขึ้นให้นำเงินส่งเป็น
รายได้แผ่นดิน

ข้อ ๑๓ ให้เลขาธิการรักษาการตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา
เกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

บัญชีเอกสารขอทำลาย ตามข้อ ๙ (๑)

ท้ายประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำนวนคดี พ.ศ. ๒๕๖๔

ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ลำดับที่	เรื่องพิจารณาที่ (คำวินิจฉัย/คำสั่งที่)	รายการ	รวมจำนวน	หมายเหตุ

บัญชีสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดี
 และเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีที่ยังไม่สมควรทำลาย ตามข้อ ๑๐ (๑)
 ท้ายประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำนวนคดี พ.ศ. ๒๕๖๔
 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ลำดับที่	เรื่องพิจารณาที่ (คำวินิจฉัย/คำสั่งที่)	รายการ	รวมจำนวน	หมายเหตุ

บัญชีเอกสารที่เก็บรักษาไว้ที่หอจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ ตามข้อ ๑๐ (๒)
ท้ายประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำนวนคดี พ.ศ. ๒๕๖๔
ซึ่งได้สำรวจเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ลำดับที่	เรื่องพิจารณาที่ (คำวินิจฉัย/คำสั่งที่)	รายการ	รวมจำนวน	หมายเหตุ

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับ
การละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. 2567

ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
เรื่อง แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
ในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล
พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้การเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และกำหนดส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ต้องดำเนินการตามแผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล ให้สอดคล้องกับประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและการบังคับบัญชาภายในสำนัก สถาบัน วิทยาลัย กอง และกลุ่มงานในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการปรับปรุงแผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ ให้ใช้แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๗ ตามที่แนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไล)

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

**แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
ในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล**

พ.ศ. ๒๕๖๗^๑

๑. การรวบรวม ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล จะต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการกระทำที่อาจเข้าลักษณะเป็นการละเมิดอำนาจศาล^๒ เสนอเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในเบื้องต้นก่อนมอบหมายให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบรวบรวมข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจนำกราบเรียนประธานศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าสมควรเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเป็นคดีละเมิดอำนาจศาลหรือไม่ ดังนี้

๑.๑ ให้ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และบุคลากรอื่นในวงงานของศาลรัฐธรรมนูญช่วยกันสอดส่องดูแลว่ามีกรกระทำที่อาจเป็นการละเมิดอำนาจศาลหรือไม่

ผู้ใดพบเห็นว่ามีกรกระทำที่อาจเป็นการละเมิดอำนาจศาล ให้แจ้งต่อกลุ่มงานนิติการเพื่อดำเนินการและให้รายงานตามลำดับชั้น

(๑) กรณีที่มีบุคคลภายนอกมายื่นคำร้องโดยตรง ไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้กลุ่มงานบริหารทั่วไปเป็นหน่วยงานรวบรวม ตรวจสอบข้อเท็จจริง และลงรับเรื่องแล้วส่งให้กลุ่มงานนิติการเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสนอเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กรณีข้อเท็จจริงปรากฏทางสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ ให้กองสื่อสารองค์กรและกลุ่มงานรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่ เป็นหน่วยงานรวบรวม ตรวจสอบข้อเท็จจริง และลงรับเรื่องแล้วส่งให้กลุ่มงานนิติการเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสนอเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) กรณีข้อเท็จจริงปรากฏต่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้กลุ่มงานนิติการทำหน้าที่รวบรวมและตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสนอความเห็นต่อเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) กรณีอื่น ๆ นอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ให้กลุ่มงานรักษาความปลอดภัยและอาคารสถานที่ เป็นหน่วยงานรวบรวม ตรวจสอบข้อเท็จจริง และลงรับเรื่องแล้วส่งให้กลุ่มงานนิติการเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสนอเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๑.๒ ในวันที่มีการพิจารณาคดี

(๑) กรณีข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นโดยทั่วไปในพื้นที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญและพื้นที่รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามที่ศาลรัฐธรรมนูญประกาศกำหนด ให้เจ้าหน้าที่ผู้พบเห็น

^๑ แนบท้ายประกาศประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง แผนเตรียมความพร้อมของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๗ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

^๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘ ถึงข้อ ๑๓

แจ้งต่อกลุ่มงานรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่ เพื่อรวบรวมและตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วส่งให้กลุ่มงานนิติการทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสนอเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กรณีมีการกระทำที่อาจเป็นการละเมิดอำนาจศาลปรากฏต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขณะพิจารณาคดีในห้องประชุมปรึกษาหรือห้องออกนั่งพิจารณาคดี

(๒.๑) ให้กลุ่มงานนิติการที่อยู่ในขณะพิจารณาคดีรวบรวมและตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสนอเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๒.๒) กรณีการกระทำละเมิดอำนาจศาลปรากฏต่อหน้าศาล ให้กลุ่มงานนิติการและเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

(๓) ในวันที่มีการออกนั่งพิจารณาคดี ให้กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่ และกลุ่มงานนิติการ มอบหมายเจ้าหน้าที่ในสังกัดและประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ประจำห้องออกนั่งพิจารณาคดี

(๔) ในวันที่มีการออกนั่งพิจารณาคดี ให้กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่ ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อย และอาจประสานเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์เพื่อเตรียมความพร้อมตามความเหมาะสม

๒. การทำความเข้าใจเสนอศาล^๓

เมื่อเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องการกระทำเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เสนอความเห็นกราบเรียนประธานศาลรัฐธรรมนูญว่าควรเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเป็นคดีละเมิดอำนาจศาล หรือไม่ ตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง หรือ

(๒) ส่งให้คณะกรรมการหรือคณะทำงานซึ่งมีผู้อำนวยการกลุ่มงานนิติการหรือเจ้าหน้าที่กลุ่มงานนิติการที่ผู้อำนวยการกลุ่มงานนิติการมอบหมายเป็นฝ่ายเลขานุการ รวบรวม ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจกราบเรียนประธานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ ต่อไป

๓. การทำหน้าที่สนับสนุนการพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาล

เมื่อประธานศาลรัฐธรรมนูญเสนอศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเป็นคดีละเมิดอำนาจศาลตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้มีหน้าที่สนับสนุนการพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาล

^๓ สำหรับกรณีข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นปรากฏต่อศาลในขณะพิจารณาคดี ตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคสาม กำหนดให้ศาลพิจารณาเป็นคดีละเมิดอำนาจศาลและมีคำสั่งลงโทษได้ทันที โดยไม่ต้องดำเนินการไต่สวนหรือทำความเข้าใจประกอบการพิจารณา

(๑) กลุ่มงานนิติการ

(๑.๑) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนคดีละเมิดอำนาจศาล ได้แก่ ลงรับเรื่องเป็นคดีละเมิดอำนาจศาล ยกร่างคำกล่าวหาเสนอต่อศาล ร่างรายงานการพิจารณาคดี ร่างหนังสือ เรียกเอกสารหลักฐาน หรือบุคคล ร่างหมายต่าง ๆ จัดทำคำสั่งศาลให้เป็นไปตามมติของศาล และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑.๒) ทำหน้าที่ส่งหมายเรียกเอกสาร หลักฐาน หรือบุคคล หมายจำคุก/กักขัง หมายจับ หมายปล่อย

กรณีที่มีเหตุจำเป็นกลุ่มงานนิติการอาจขอให้กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ สนับสนุนการส่งหมายดังกล่าว

(๒) กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่

(๒.๑) ทำหน้าที่ประสานงานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ควบคุมตัวผู้ที่ถูกดำเนินคดีละเมิดอำนาจศาล

(๒.๒) ทำหน้าที่ประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเตรียมความพร้อมในวันที่มีการพิจารณาคดีละเมิดอำนาจศาลในการรักษาความสงบเรียบร้อย และประสานเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ในการเตรียมความพร้อม เช่น ควบคุมตัวผู้กระทำผิด หากศาลมีคำสั่งลงโทษจำคุกให้นำตัวไปยังเรือนจำ เป็นต้น

๔. การบังคับตามคำสั่งศาล

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งในคดีละเมิดอำนาจศาลแล้ว สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่ง ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ดังนี้

(๑) กรณีศาลมีคำสั่งให้ตัดเตือน โดยจะมีคำดำหนิเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยหรือไม่ก็ได้ ให้กลุ่มงานนิติการจัดให้ผู้กระทำความผิดลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง

กรณีผู้กระทำความผิดไม่ได้ยื่นต่อหน้าศาล ให้กลุ่มงานนิติการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

(๒) กรณีศาลมีคำสั่งไล่ออกจากบริเวณศาล ให้กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่ ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นดำเนินการตามคำสั่งศาล^๔

(๓) กรณีศาลมีคำสั่งให้ลงโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้กลุ่มงานนิติการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล ในส่วนของค่าปรับให้กลุ่มงานการคลังเป็นผู้รับชำระ หากผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับ ให้กลุ่มงานนิติการดำเนินการตามที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

^๔ ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒ กำหนดให้กรณีศาลไล่ออกจากที่ทำการศาล หากผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ศาลหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลอาจร้องขอเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นดำเนินการตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณี เพื่อนำตัวผู้นั้นออกไปจากที่ทำการศาล

พระราชบัญญัติ

กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

พ.ศ. 2565

พระราชบัญญัติ

กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

พ.ศ. ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน
ในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม” หมายความว่า หน่วยงานหรือองค์กรซึ่งมีหน้าที่
และอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

“การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม” หมายความว่า การดำเนินงานทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง รวมทั้งการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมของศาลรัฐธรรมนูญ

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลรัฐธรรมนูญ

“ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง” หมายความว่า คู่ความ คู่กรณี ผู้ต้องหา และผู้เสียหาย ทั้งนี้ ให้ความหมายรวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนบุคคลนั้น ๆ ตามกฎหมายหรือในฐานะทนายความ

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอนให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบได้ว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จะพิจารณาเรื่องที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานเสร็จสิ้นเมื่อใด รวมทั้งตรวจสอบความคืบหน้าได้โดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย แต่ทั้งนี้จะกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอิสระ ในการอำนวยความสะดวกหรือการดำเนินงานโดยสุจริตของบุคคลใดไม่ได้ไม่ว่าทางใด

มาตรา ๕ ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดังต่อไปนี้มีหน้าที่ดำเนินการ ตามพระราชบัญญัตินี้

- (๑) กระทรวงกลาโหม
- (๒) กระทรวงมหาดไทย
- (๓) กระทรวงยุติธรรม
- (๔) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๕) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- (๖) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
- (๗) คณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๘) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- (๙) ศาล
- (๑๐) องค์การอัยการ
- (๑๑) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๕ กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการพิจารณาเรื่องในชั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตนตามแต่ลักษณะ สภาพ หรือประเภทคดี รวมทั้งปริมาณงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้เป็นอย่างอื่น

กำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศและเผยแพร่ในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้โดยง่าย

มาตรา ๗ ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๖ หากไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บันทึกเหตุแห่งความล่าช้าให้ปรากฏ ตลอดจนกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จโดยเร็วที่สุด พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้งเพื่อพิจารณาสั่งการ แล้วให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมแจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้า ตลอดจนกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้ การรายงานและการแจ้งให้เป็นไปตามวิธีการที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกำหนด ซึ่งต้องมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้

ในกรณีที่ไม่วางงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ หรือในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าความล่าช้านั้นเกินสมควรแก่เหตุหรือไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่แจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการทางวินัยต่อไป

มาตรา ๘ ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๕ จัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการอื่นใดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถทราบหรือตรวจสอบความคืบหน้าของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมได้

ในคดีใดที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการอื่นใด เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนั้นกำหนด

มาตรา ๙ ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๕ จัดให้มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะเพื่อรับเรื่องในกรณีที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากความล่าช้า

และให้ตรวจสอบความคืบหน้าของการดำเนินงาน แล้วแจ้งผลการตรวจสอบไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง

มาตรา ๑๐ ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๕ เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ ระยะเวลาของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมในแต่ละขั้นตอน วัดผลการดำเนินงานเทียบกับ ขั้นตอนและกำหนดระยะเวลาดำเนินงานตามมาตรา ๖ พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้ประชาชน ทราบทุกปี

มาตรา ๑๑ ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๕ ตรวจสอบขั้นตอน และระยะเวลาการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๖ ว่าเป็นขั้นตอนและระยะเวลาที่เหมาะสมหรือไม่ หากเห็นว่าไม่เหมาะสม ให้มีมาตรการเพื่อพัฒนา หรือปรับปรุงหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานโดยเร็ว เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า ซึ่งอย่างน้อยต้องดำเนินการทุกสามปี

มาตรา ๑๒ ให้นายกรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธาน ศาลรัฐธรรมนูญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ ของตน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม โดยให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมขึ้น เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบได้ว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะพิจารณาเรื่องที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานเสร็จสิ้นเมื่อใด รวมทั้งตรวจสอบความคืบหน้าได้ อันจะยังประโยชน์ให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยสะดวกและรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการ
ยุติธรรมของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2566

ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรให้มีประกาศศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ชักช้า และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้สามารถตรวจสอบความคืบหน้าให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ อันจะยังประโยชน์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยสะดวกและรวดเร็ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงออกประกาศศาลรัฐธรรมนูญไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น ให้คดีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการพิจารณาภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้อง เว้นแต่กรณีไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญอาจกำหนดระยะเวลาใหม่ที่คาดว่าจะแล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดก็ได้

ข้อ ๔ ให้มีระบบติดตามคดีรัฐธรรมนูญเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

วรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 (อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์)

120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ 0 2141 7777 โทรสาร 0 2143 9522

<http://www.constitutionalcourt.or.th>

E-mail : saraban@constitutionalcourt.or.th